

MŪSU! PASTOGĖ

AUSTRALIAN-LITHUANIAN WEEKLY—"OUR HAVEN"

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS SAVAITRAŠTIS

Registered at the G.P.O. Sydney, for transmission by post as a newspaper.

LEIDŽIA: AUSTRALIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS KRAŠTO VALDYBA.

Redaktorius: Jurgis Kalakauskas. Redakcijos adresas: 21 Mazarin St., Riverwood, N.S.W. Tel.: LF 7837

PRENUMERATA	SKELBIMAI
Ištiesiems metams— £ 3.0.0.	1 colis per vieną skiltį—10/-
Pusei metų—£ 1.10.0 Trims mėnesiams £ 1.0.0.	Skelbimų kaina vienai teksto eilutei arba jos vietai—1/6.
Atskiras nr. — 1/6. N. Zelandijoje ir Anglijoje kaina ta pati. Kituose kraštuose — £ 4.0.0 metams.	Nuolatiniams skelbimams teikiama nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma.
PRENUMERATA ADRESUOJAMA: Box 4558, G.P.O. Sydney, N.S.W.	
Nr. 19 (873). Devintieji metai.	
SYDNEJUS, 1958 m. gegužio 12 d.	

PAVERGTUJŲ TAUTŲ ATSTOVAI

ISPĖJA LAISVUOSIUS VAKARUS

Balandžio 25 d. Strasbūre, Laisvosios Europos Kolegijos patalpose, prasidėjo Pavergtųjų Europos Tautų Seimo ketvirtoji specialioji sesija. Prieš pradėdant posėdžius buvo puslaidis stiebo pakeltos Lietuvos, Latvijos, Estijos, Lenkijos, Čekoslovakijos, Rumunijos, Vengrijos, Bulgarijos ir Albanijos tautinės vėliavos, grojant tų kraštų himnus.

Sesiją atidarė PET generalinio komiteto pirmininkas Dr. V. Masens (Latvija). Pavergtųjų tautų atstovus jau padoje pradėjo pasveikino Graff, provincijos prefektūros vardu, Strasbūro burmistras Ch. Altorffer (nurodydamas į elzasiečių simpatijas pavergtiesiems), Strasbūro vyskupo vardu Msgr. Maurer, Europos Tarybos vardu Golsong, JAV konsulas Strasbūre Thomson, Laisvosios Europos komiteto atstovai Leich ir Holmes. Prancūzijos senato atstovas René Radius pareiškė savo įsitikinimą, kad sovietų siekiams atžvilgiu, galų gale, ir prancūzai atsizdėsia iliuzijų. Pavergtųjų Seimą sveikino rastu eilė žymių politikų, jų tarpe: Amerikos senato atstovas Humphert, JAV atstovų rūmų atstovai Kelley ir Bentley, atstovų rūmų daugumos lyderis J. McCormack ir mažumos lyderis J. Martin jr., JAV atstovų rūmų pirmininkas Th. E. Morgan, Amerikos jungtinių profesinių sąjungų pirmininkas G. Meany, Fed. Vokietijos parlamento vicepirmininkas prof. Carlo Schmidt, Tarptautinio komiteto krikščioniškai kultūrai ginti Vokietijos sekcijos atstovai Dr. A. Ruppert, gen. sekr. G. Jaschke ir kt. Atidarydamas posėdžius, Dr. Masens dar pareiškė, kad PET veiklos uždavinys yra grąžinti laisvę ir nepriklausomybę pavergtoms Europos tautomis. Sovietai siekia susilpninti laisvojo pasaulio gynybinę pajėgą, išgauti status quo pripažinimą ir laimėti savo puolimams naujas pozicijas. Įtampos atoslūgis galimas pasiekti tik pašalinus svarbiausias kliūtis, būtent grąžinus laisvę pavergtoms Europos tautomis.

Sesijos darbotvarkėje buvo tokie punktai: 1) Tarptautinė padėtis ir pavergtosios tautos, 2) Europos integracija ir Europos Tarybos politika, 3) Sovietų kolonializmas, 4) Europinė žmogaus teisių charta ir pavergtieji, 5) Vengrų klausimas.

Plenariniams posėdžiams pirmininkavo paeiliui atskirų tautų atstovai. Pirmojo plenarinio posėdžio pirmininkas buvo J. Kles-

ment (Estija).

Diskusijose C. Visolanu (Rumunija) siūlė pav. tautų atstovams kreiptis netik į vyriausybes, bet ir laisvojo pasaulio visuomenę. P. Auer (Vengrija) pabrėžė, kad padėtis pav. tautoms dabar esanti tragiškesnė negu anksčiau. Nelaimė, Vakarų valstybių užsienio politika dažnai būna diktuojama baimės. Bijomasi karo, bet užmiršta, kad tarptautinis bolševizmas turi galvoje ne taiką, o revoliucijas ir karą. Pasisako prieš Rapackio planą ir už Rytų Europos kraštų neutralizavimą bent penkiems metams. T. Barev (Bulgarija) apgailestauja, kad nešantieji atsakomybę už tarpt. padėtį per mažai teklauso pavergtųjų balsą. J. Starževski (Lenkija) pastebėjo, kad laisvojo pasaulio politinis nesiorientavimas dabar esąs didesnis negu bet kada, už tat pav. tautos turi dar labiau savo balsą kelti. Ed. Turauskas (Lietuva) pažymi, kad dabartinis jėgų santykis tarp Rytų ir Vakarų laisvajam pasauliui sudaro grėsmę. Sovietai, be to, propagandiniai sugebėjimai pasaulio viešajai nuomonei.

Antrajame darbo posėdyje, kuriam pirmininkavo V. Sidzikauskas (Lietuva), F. Nagy, Tarptautinės ūkininkų unijos atstovas, pareiškė, jei sovietai ir toliau laikys pavergtę eilę kraštų, tarptautinė padėtis dar labiau pablogės. Deja, laisvasis pasaulis nemoka išnaudoti patogias progas savo veiklai (kol buvo atominių ginklų persvara, vėliau po Stalino mirties, Vengrijos ir Lenkijos įvykių metu ir pan.). V. Veniamin (Rumunija) siūlo Europos Tarybai labiau susidomėti pavergt. Rytų Europos tautomis. A. Prochazka (Krikšč. dem. unija) ispėja, kad komunizmas ir toliau tebevykdo ofenzivą visuose pasaulio kampuose. R. Liepinš (Latvija) pataria laisviesiems Vakarams galų gale suprasti, kad sovietai skaitosi tik su jėga. K.R. Pusta (Estija) apgaile, kad laisvasis pasaulis per daug duodasi klaidinamas sovietinių taikos obalsų. Vakarai bet kokiose derbose turėtų iš Sovietų reikalauti gerbti tautų apsisprendimo teisę. V. Banaitis (Lietuva) primena Pabaltijo tautų likimą. Jei laisvasis pasaulis savo laiku nesiteikė iš Pabaltijo įvykių pasimokinti, tai būtų turėjęs bent iš 1948 m. (Čekoslovakijos) ir iš 1956 m. (Vengrijos ir Lenkijos) įvykių padaryti sau išvadas.

SPECIALIOS SEIMO SESIJOS DARBAI

Svarstant 3-įj darbotvarkės punktą — Sovietų kolonializmas — pagrindinę kalbą pasakė PET Lietuvos delegacijos ir Lietuvos Laisvės Komiteto pirmininkas V. Sidzikauskas. Vaizdžiai skaitmenimis ir dokumentais įrodė, kaip nuo pirmojo karo pabaigos palaipsniui augo sovietinio tipo kontinentalinis kolonializmas. Šiandien Sovietų Sąjunga yra pirmos eilės kolonialinė imperija, nesiruošianti trauktis iš svetimų teritorijų ir suteikti nepriklausomybę jokiai tautai, kurią ji pavergė. Pranešėjas išdėstė, kokiais būdais so-

vietų imperija plėtėsi ir čia priminė Pabaltijo kraštų okupaciją, kurią įvykdė susitarusi su nacistine Vokietija. Šiandien sovietų imperija yra tiek išsiplėtusi, kad sudaro pavojų viso Vakarų pasaulio saugumui. Sovietų Sąjunga, be to, ūkiškai išnaudoja, eksploatuoja pavergtuosius kraštus. Tai patvirtino pats Kruščiovas pasikalbėjime su anglų parlamento nariu darbiu Harold Wilson, sakydamas, "aš nesuprantu, kam reikėtų užimti svetimą kraštą, jei iš jo vėliau netraukti naudos?" Savaimė aišku, kad sveti-

mu kraštų užgrobinimas Sovietams turi taip pat politinę ir karinę prasmę. Pranešėjas toliau smulkiai išdėstė, kokiais formomis sovietų kolonializmas pasireiškia pavergtuose kraštuose ir ta proga pateikė daug pavyzdžių ir iš Lietuvos. Plačiau palietė taip pat socialinius ir kultūrinius klausimus. Pabrėžė, kad sovietinis režimas nesugebėjo darbo žmonėms suteikti žmoniškas darbo ir gyvenimo sąlygas. Kultūrinėje srityje klastojama Lietuvos ir kitų pavergtųjų tautų istorija, naikinami istoriniai paminklai ir t.t. Visa švietimo sistema pajungta komunistinei pasaulėžiūrai. Tautiniai įpročiai, tradicijos, taip pat sovietinami. Rusiškioji įtaka skverbiasi į pavergtųjų tautų kalbą, literatūrą. Apskritai, sovietinis kolonializmas vykdo nuoseklų tų kraštų rusinimą.

(Komentuodamas V. Sidzikauską komiteto pranešimą apie sovietinį kolonializmą, "Neue Zürcher Zeitung" — bal. 29 d. — t.k. pastebėjo, kad jo — Sidzikauskas — pranešimas, paremtas kruopščiai surinktais duomenimis, kaip tik šiuo metu yra vertas ypatingo dėmesio. Laikraštis tą dieną PET Seimo sesijai pavedė bemaž išsąskilti).

Po diskusijų, kuriose dalyvavo Estijos, Vengrijos, Lenkijos, Latvijos ir kelių kitų tautų ir orga-

nizacijų atstovai, sovietinio kolonializmo klausimu buvo priimta plati deklaracija, paremta V. Sidzikauskos patiektoju pagrindiniu raportu.

4-ju darbotvarkės punktu svarstytas žmogaus teisių klausimas. Pagrindinį pranešimą padarė S. Korbonski (Lenkija). Aiškino, kaip žiauriai mindžiojamos žmogaus teisės sovietų pavergtuose kraštuose, nesiskaitant su jokiais tarptautiniais susitarimais, kuriuos dauguma valstybių pasirašė. Pranešėjas siūlė kreiptis su rezoliucija į civilizuoto pasaulio vyriausybes, kad šios padarytų politinį spaudimą ir tuos komunistinius kraštus, kurie tuo atžvilgiu prasišlenkia su tarptautinėmis chartomis ir sutartimis.

Vengrijos klausimu (5-ju darbotvarkės p.) PET Seimas nutarė kreiptis į visas laisvojo pasaulio vyriausybes, prašant daryti žygį, kad Vengrijos klausimas būtų įtrauktas į ruošiamos viršūnių konferencijos darbotvarkę. Seimas priėjo išvados, kad Vengrijos klausimas negali būti nutylėtas ir tarptautiniame forume tebeba neįsprendžtas. Nežiūrint Jungtinių Tautų asamblėjos rezoliucijos iš 1957 metų, Sovietų Sąjunga iki šiol neatitaukė iš Vengrijos savo kariuomenės ir tuo būdu padarė dar vieną tarptautinį nusikaltimą. E.

PRASIDĖJO BYLA PRIEŠ GESTAPININKUS, KALTINAMUS NUŽUDYMU 5.500 LIETUVOS GYVENTOJŲ

10 KALTINAMŲJŲ, APIE 200 LIUDININKŲ. — BYLA TRUKS 3 MĖNESIUS. — VYRIAUSIAS KALTINAMASIS: BUV. KLAIPĖDOS GESTAPO VIRŠININKAS.

Balandžio 28 d. Ulme (Wuerttemberge) prasidėjo didžiulė baudžiamoji byla prieš 10 asmenų, kurie kaltinami dalyvavę 5.500 Lietuvos gyventojų nužudyme 1941 metais, kai karo pradžioje hitlerinė kariuomenė įvygiavo į Lietuvą.

Vyriausias kaltinamasis yra buv. Klaipėdos policijos direktorius Gerhard Fisher-Schweder (54 m.). Tasai žymus gestapininkas po karo buvo pakeičęs savo pavardę. Ilgą laiką valdininkavo. Kurį laiką buvo pabėgėlių stovyklos viršininkas Ulme. Niekam iki to laiko neatėjo į galvą, kad tai galėtų būti "stambi žuvis" kruvinose hitlerinėje istorijoje. Kai jį iš tų pareigų Ulme atleido, išdavė jį visai nereikšmingu žygiu: Skundėsi darbo teisme dėl tarnybos ir algos. Valdžios įstaigos, žiūrėdamos jo skundą, ėmė narplioti ir jo tarnybinę praeitį ir atsekė siūlą iki jo gestapinių pareigų Klaipėdoje (po to, kai Hitleris tą kraštą jau buvo pasiuntęs). Užvedus tardymą, paaiškėjo visa virtinė faktų, kurie jį sunkiai apkaltino.

Jis ir jo bendrininkai 1941 m. karo pradžioje dalyvavo Hitlerio klišos suplanuotoje akcijoje "sutvarkyti žydų ir komunistų klausimą". Byloje eina apie maždaug 5.500 Lietuvos gyventojų, kurie buvo "sutvarkyti", kitaip tariant

nužudyti. Bet klyvo netik žydams ir komunistams, o ir šiaip hitlerininkų nepageldaujamiems asmenims, tautiniai nusistatūs lietuviams ir net patiems vokiečių tautybės žmonėms. Fischer-Schweder ir jo bendrininkai Klaipėdoje, Tilžėje ir kitur, pagal kaltinamąjį aktą, siautėję plačiame Lietuvos pasienio ruože, — Lietuvos žmonių naikinimo būdai buvo žiaurūs: Savališkai be teismo ir kaltės pasmerkčiai mirti žmonės patys turėjo išsikasti sau duobes, išsivilkiti visus savo drabužius ir tada buvo prie atvirų duobių sušaudomi. Masinės žudynės vyko ypač tarp birželio 24 dienos ir liepos 15 dienos (1941 metais).

Kartu su Fischeriu-Schwederu kaltinamas buv. Tilžės gestapo įstaigos vedėjas Hans Joachim Boehme, Tilžės saugumo apygardos vedėjas Werner Horsmann ir septyni kiti buvę pareigūnai, i kurių tarpą yra įpainiotas ir vienas lietuvis (buv. policijos valdininkas).

Bylai ruošiasi labai ilgai. Kaltinamasis aktas apima ketelį šimtų puslapių. Ir teismo ir prokurorų sąstatas yra sustiprintas, kad vienam kuriam nariui išskirtus bylos svarstymą nereikėtų pertraukti. Žinoma, yra ir eilė gynėjų. Ir kaltinamieji ir kaltintojai pristatė šimtus liudininkų. Viso iki šiol numatoma teismo eigoje apklausti apie 200 liudininkų, jų tarpe ir eilę lietuvių. Dalis liudininkų gyvena užsienyje. Kai kurie parodymai duoti po prie-

Savaitės Žinios

* NATO (15 Atlanto Pakto valstybių) konferencija, vykstanti Kopenhagoje, visais klausimais priėjo vieningos nuomonės. Kadangi Amerika smarkiu greičiu gamina tarpkontinentines raketas, kurių dalis jau yra atsiųsta į kairias Europos bazes, tai ir NATO valstybės jaučia stipresnę apsaugą prieš sovietų agresiją.

Tačiau yra prieita bendro nutarimo ir ta prasme, kad būtų daromi žygiai suaukti viršūnių konferencija. NATO generalinio sekretoriaus Spaako nuomone, reikia ką pagaliau išeiti iš politinio mirties taško ir rasti naujus taikos išlaikymo kelius.

* Iš Sov. Sąjungos ateina žinių, kad Nikitos Kruščiovo padėtis tolydžio riedanti į pakalnę. Politiniai komentatoriai praneša, kad Sov. Sąjungoje labai stiprėja stalinistų pozicijos ir krašte vyraująs netikrumas.

Amerikiečių žurnalas Newsweek praneša, kad Molotovas su Malenkovu esą atšaukti iš savo tremimų vietų į Maskvą. Kalkurie vakarų stebėtojai mano, kad jiems bus keliama politinė byla. Laukiama ir daugiau suėmimų.

* Amerikos prezidentas Eisenhoweris pareiškė spaudai, kad "Amerika gyvena subalansuoto teroro eroje, kai iš kitos vandenyno pusės graso sovietinis imperializmas". Komunistai, pagal jį, atmeta visas žmoniškąsias mūsų civilizacijos vertybes.

* Yra patikimų žinių, kad sovietai š.m. gegužės pirmosios dienomis sprogmas paleisti satelitą, kuris būtų skriejęs apie mėnulį, tačiau šis bandymas jau iš pat pradžių nepavykęs. Savo visas raketas sovietai leidžia iš

nuojo Sibiro miesto, vadinamo Sputnikgradu. Po šio nepasisekimo diktatorius Kruščiovas įsakęs galimai greičiau daryti naują bandymą.

* Indonezijos sukilimas vyksta toliau. Sumatroje sukilėliai, drauge su jų vyriausybe, vyriausybinių kariuomenės tapo suvaryti į džiungles, iš kur būriais jie užpildinėja vyriausybinių kariuomenės kolonas ir jų tiekimą kelius.

Tačiau kitose Indonezijos archipelago salose sukilėliai turi ir laimėjimų. Vyriausybinių kariuomenės vyrų štabo pranešėjas skelbia, kad sukilėliai okupavo Morotai salą šiaurės Moluco salyne. Esa, čia indoneziečiai, paruošti olandų karališkojo laivyno jūrininkų, padarė išsikėlimą laivais.

Be to, pranešama, kad sukilėlių aviacija ir toliau vykdo savo veiklą, bombarduodama vyriausybinių laivyno jūdečių.

* Amerikos jūros laivyno ryšių admirolas Bruton perspėjo Amerikos vyriausybę, kad ji per daug nedemonstruotų su savo strateginio oro laivyno bombonešiais, nes, esą, gali sudaryti svetams baimės psichozę ir jie gali staiga pradėti "preventyvinį" karą.

Kaip matome, abi priešiškosios pusės yra pasirošiusios staigiam išuoliui su visa moderniškojo karo jėga. Tereikalinga tik paspausti mygtuką.

* Sovietai, neva ruošdamiesi viršūnių konferencijai, padarė naują pasiūlymą, kad toje konferencijoje dalyvautų ir Lenkija su Čekoslovakija, kaip lygiateisiai nariai. Šitokią jų pasiūlymą griežčiausiai atmetė vakariečiai.

POLITINIS ATENTATAS PRIEŠ EGZILINES ORGANIZACIJAS MUENCHENE

Balandžio 18 d. Muenchene, Zeppelinstrasse 67, kur turį savo būstinę viena ukrainiečių organizacija, spaustuvės skyriuje įvyko sprogimas. Žmoniu aukų nebuvo, padaryta tik materialinių nuostolių.

Kaip praneša Muencheno spauda ("Sueddeutsche Zeitung", "Abendzeitung" ir kt.), minėtos dienos popietį paštu atėjo knygų siunta, adresuota ukrainiečių laikraščio vyr. redaktoriui Daniliui Čaikovskiui (55 m.). Siunta pirmojo sekretoriaus ir ruošės išvynioti, bet pastebėjęs, kad siunta pasiūta iš Frankfurto, susilaikė. (Savo laiku siuntinys, atėjęs iš Frankfurto į Muencheną, nužudė slovakų veikėją Matų Čermaką ir dar vieną pašalinį asmenį). Gautą siuntinį nunešė atsargumo dėlei ir tų namų rūši, kur yra spaustuvė. Čaikovskis ten atsargiai atrišo raiščius ir pastebėjo, kad viduje yra knyga antraštė: "Ukrainiečių emigracija", išleista 1938 metais Pragoje. Staiga jis ir kiti dalyviai pamatė, kad knygos viršelis ėmė keistai raižyti, automatiškai atsiskleisti. Trys dalyviai ukrainiečiai, knygos siuntą palikę, spruko kuo greičiausiai

į rūsi, bet toli nenubėgus įvyko sprogimas, tačiau ne labai smarkus. Tik mažai suardymų padaryta. Spėjama, kad sprogmenys nebuvo pakankamai gerai užtaisyti. 1955 metais, Čermako atveju, sprogimas buvo toks smarkus, kad nužudė du žmones ir suardė pašto įstaigos įrengimus.

Muencheno policija, žinoma, tuoj pradėjo tardymus. Bet ji jokių paaiškinimų dar nepaskelbė. Ukrainiečių laikraščio redaktoria pasakė, kad jos nuomone čia turima reikalo su bolševikinių agentų žygiais, kurie jau ilgoką laiką stengiasi Rytų Europos emigrantus iš vienos pusės įbauginti, o iš kitos pusės juos vilioti. Kai kurių vokiečių laikraščių spėjama, kad čia turima reikalo su emigrantų savitarpine pogrindžio kova, laikraščio redakcija laiko visai nepagrįstą.

Papildomomis žiniomis, namuose, kur įvyko sprogimas, turįs savo būstinę ir "Antibolševikinis blokas" (ABN). Tie namai anksčiau priklausė Banderos grupės asmenims. Vėliau jų nuosavybė likusi išskirta ir atskirų butų nuosavybės. Be Banderos grupės, čia turinčios savo būstinę ir kitos organizacijos. Rūsyje veikia spaustuvė, kuri priklauso bendrovei "Cicero eGmbH". Be kitų spausdinių čia spausdinamas ukrainiečių laikraštis "Slach Pere-mohy", kurio savaitinis tiražas siekia 7.000 egz. Muenchene savo būstinę turi 32 svetimšalių organizacijos.

LIETUVA PO SOVIETU JUNGU

Šiuo pavadinimu žveicarų laikraistyje "Neue Zürcher Zeitung" š.m. kovo mėn. 2 d. tilpo būdingas straipsnis, detaliai piešiantis žuolaikinę padėtį Lietuvoje.

"Mūsų Pastogė" redakcija dėdą ištisą šio straipsnio vertimą.

RED.

"Pranešimai apie Sov. Sąjungos valdymo metodus Lietuvoje, kuri dar prieš šį karą buvo nepriklausoma valstybė, atidengia mums žiauriausį pokarinės istorijos skirsnį.

Jau Stalino laikais lietuvių tauta dėl sistematiškų trėmimų ir suimėnėjimų neteko didelio žmonių skaičiaus. Nors šia prasme Maskvos valdovų padarytieji nuostoliai visai tiksliai ir yra sunku apskaičiuoti, tačiau apytikrą statistiką vis dėlto galima išvesti. Sovietų diriguojamas dabartinis Lietuvos prezidentas J. Paleckis tuoj po karo yra paskelbęs, kad Lietuvoje yra 3.150.000 gyventojų, tačiau jau 1956 metų oficialiomis Sov. Sąjungos statistinėmis žiniomis Lietuvoje tebuvo tik 2.700.000 žmonių. Šis didžiulis gyventojų skaičiaus sumažėjimas rodo, kad Sovietų politikos išdavokė iš Lietuvos buvo deportuota apie 1 mil. gyventojų.

Prieš karą Lietuvoje buvo tik 2,3% rusų kilmės žmonių, šią dieną gi sovietų enciklopedijoje paduodama, kad rusų Lietuvoje esą 10%, bet iš neoficialių šaltinių mes turime žinias, jog šią dieną Lietuvoje yra jau per 15% rusų. Žinant, kad šie rusai turi užėmę Lietuvoje beveik visas aukščiausias pozicijas jos ūkiniam ir politiniam gyvenime (partijoj, karuomenėj ir kitur), galima susidaryti pilną lietuvių tautos pavergimo ir išnaudojimo vaizdą.

Dar ir šiandien taikant seną caristinį įstatymą, Lietuvos vyrai siunčiami atlikti savo karinę prievolę į tolimąsias Sov. Sąjungos sritis, kai tuo tarpu į Lietuvos stovinčias įgulas yra atsiųsti išimtinai tik rusų kilmės kareiviai. Visa aukščiausia sausumos, oro ir jūros kariuomenės vadovybė Lietuvoje yra išimtinai rusų rankose.

MASKVOS RUSINIMO POLITIKA

Kruščiovas, kaip gyvenimas rodo, nesima jokių priemonių, kad nors dalinai atitaisytų nusikaltimus, kuriuos padarė Stalinas. Ir tikrai, tik labai nežymi išvežtųjų lietuvių dalis buvo paskutiniaisiais metais amnestuota, ir jiems buvo leista grįžti iš Sibiro. Labai daug lietuvių, atleistų iš priverčiamųjų Sibiro stovyklų, ir toliau paliekami gyventi kaip "laisvi" (neuždaryti) vergai tolimame Sibire, savo trėmimo vietovėse.

Taigi Lietuvai rusinti nėra nustatyta jokios ribos, nors dabartinis komunistinis diktatorius Kruščiovas naudoja kiek kitus, nei Stalinas, metodus. Jis leidžia laisviau pasisakyti lietuviškiems kvailingams, atseit — pirmajam partijos sekretoriui Šniečkui, min. pirm. Šumauskui ir prezidentui Paleckui. Šituo būdu norima apdumti pasaulio akys, kad, būk, Lietuva turinti savystovų politinį gyvenimą, ir neesanti visiškai Rusijos kolonija.

Tikrumoje gi šie lietuvių kilmės komunistai yra tik Kremliaus diriguojamos marionetės, turinčios daug mažiau galios, kaip jiems prižiūrėti atsiųsti padėjėjai — min. pir. pavaduotojas Čystianovas ir antrasis Lietuvos komunistų partijos sekretorius Šarkovas.

Daugiausia rusinama Lietuvos dalis yra jos sostinė — Vilnius. Kiekvienas vakariečių turistai čia tuoj pamato didžiulį pasikeitimą. Šis senasis Lietuvos valstybės centras jau nuo didž. Lietuvos kuni-gaikišcio laiku, vėliau tapęs aplenkintas ir pavirtęs ginčo buo-liu tarp Lietuvos, Lenkijos ir Gudijos, šiandien norima galutinai surisinti. Nors rusų tuo tarpu čia tepriskaitoma tik į visų Vilniaus gyventojų, tačiau tie sovietų kolonistai dar ir šiandien nesustoja į čia plaukę.

Nūdienė komunistų rusifikacijos politika, kuri daroma senaisiais caristiniais pavyzdžiais, yra didžiausiu ir nuolatinu konfliktu, kylančiu tarp valdančiųjų rusų ir lietuvių opozicijos. Paskutiniu metu ypač pasitėjo anti-komunistinės, o tuo pačiu ir antirusiškos nuotaikos Lietuvoje. Laisvės vėjelio pūstėlėjimas atsiliko čia iš Vengrijos ir Lenkijos laisvės kovų realybės. Įvykiai šiose valstybėse davė naujo impulso Lietuvos patriotams. Sovietų veidmainiavimas neva ginant arabiskųjų valstybių laisvės reikalus, lietuviuose kelia tik kartų pasipiktinimą, kadangi žino rusų politikos nenuoširdumą.

Visi tokie reiškiniai ypač apsunkina sovietinių pareigūnų darbą Lietuvoje, kurie visais būdais stengiasi nerealiają komunistinę doktriną įgyvendinti praktikoje. Lietuvių emigrantai paskutiniu metu ypač suaktyvino antikomunistinę veiklą, kas yra gana ryškiai jaučiama ir Lietuvoje. Ši aplinkybė Lietuvos patriotams kovo-tojams priduoja stiprybės.

IBAUGINIMO POLITIKA BESIPRIEŠNANTIEMS

Iš visų šiuo metu daromų Lietuvos komunistų vadų pareiškimų ir jų propagandinių kalbų, galima pasidaryti išvadą, kad pradėta, pagal Maskvos įsakymą, vykdyti įbauginimo taktika prieš kylančią

lietuvių opoziciją. Šią akciją jau praėjusių metų vasarą pradėjo Lietuvos komunistų partijos pirmasis sekretorius A. Šniečkus savo propagandine kalba, nukreipta prieš lietuvių politikus tremtyje.

Žymiesiems buv. Neprikl. Lietuvos diplomatomas ir buvusiu demokratinių partijų vadams jis primetė įvairiausias niekšystes. Svarbiausiu jo kalbos argumentas buvo tas, kai jis kaltino tremties politikus, kurie, girdi, Amerikos ir D. Britanijos padėdami, ruošia lietuvių tautai tą patį likimą, kokį kadaise Hitleris ruošęs vokiečių tautai.

Tačiau ši antiamerikoniška propaganda lietuvių sluoksniuose neturi mažiausio pasisekimo, nes lietuviai jau iš senų laikų puikiai pažįsta Ameriką, kur gyvena per milijoną jų tautiečių, su kuriais iki šiol susirašinėjama ir gaunami iš jų dovaniniai siuntiniai. Taigi jokia bolševikų propaganda nestengs sutęsti Amerikos valdovų ir jos valdmenis Lietuvos gyventojų akyse. Vergiškas Šniečkus padlaizivimas, į padanges keliant "broliską pagelbą didiosios rusų tautos", lietuviuose teišaukė dar gilesnį pasipiktinimo jausmą. Net ir jo pažadai, "greitu laiku Sov. Rusijai padedant" pakelti ūkininkų ir darbininkų gerbuvį, nė trupelio nesužadino ir nepavyliojo lietuvių.

NUO DEFENZYVOS I OFENZYVĄ

Šis lietuvių tautos šaltas atkūrimas ne juokais supykino Maskvą, kuri nutarė pakeisti savo taktiką. 1957m. gruodžio mėn. Lietuvos komunistų partijos vadų posėdyje Vilniuje partijos ideologų laikomas rusų kilmės komunistas Niunka jo skaitytame referate griežtai reikalavo, kad komunistų partijos pirmutinis uždavinys būtų "beatodairinė kova su imperialistine ir buržuazine ideologija, kuri plinta Tarybų Lietuvoje". Jokie kompromisai negali būti daroma, kai nacionalistinės pažiūros kludando geriams lietuvių — rusų santykiams. Partija budriai turinti sekti, kad vidurinėse ir aukštesiose mokyklose būtų komunistinė dvasiojauklėjamas jaunimas, nes iš ten gresia didžiausias pavojus. Čia taip pat jis reikalavo sustiprinti propagandą prieš bažnyčias ir apskritai religiją.

Tuo būdu čia ir buvo pereita iš defenzyvos į naują ofenzyvą. Š. m. sausio mėn. vidury buvo suaukšta intelektualų, rašytojų ir meninkų konferencija Vilniuje, kurioje buvo proklamotas šūkis: — Kova su šovininine, idealistine, buržuazine — tautine lietuvių tautos istorijos koncepcija ir jos kultūrinio paveldėjimu. Čia

daugiausia buvo puolama lietuvių inteligentija, kuri, esą, dar vis nenusikrato "klaidingomis praeities įtakomis idealogiškuose įsitikinimuose". Lietuvos kultūros ministeris Banaitis šia proga užpuolė vad. "nukrypimus", pastabėtus šio laikiniame lietuvių literatūroje. Priežastimi buvo naujai pastatyta opera "Sukilėliai", kuriai sužetą davė rašyt. Mykolaitis — Putinas, o muzikalinę dalį tvarkė Juzeliūnas. Čia buvo pavaizduotas lietuvių tautos sukilimas 1861 — 1863 m. prieš caristinę Rusiją, kas sukelė didelį pasipiktinimą dabartinių Maskvos valdovų tarpe. Rusijos komunistų partijos centro komiteto narys Rusikovas, šia proga dalyvavęs kongrese, priminė Kruščiovo pamokymus ir ideologinius paaikškinimus literatūros ir meno klausimais, reikalaujamas be kompromisų laikytis tų nurodymų. Po šio imta vergiškai sekti partijos įsakymu.

Vilniaus miesto partijos sekretorius Kieniewicz, mokslių akademijos prezidentas Matulis ir Vilniaus universiteto prorektorius Meškauskas bendru pareiškimu pasmerkė lietuvių mokslininkų, intelektualų ir studentų "buržuaziskumą", kviesdami stoti juos į kovą prieš "kapitalistines liekanas" inteligentijos galvosenoj.

SNIEČKUS VĖL GRĄSINA

Šių metų komunistų partijos suvažiavime Vilniuje visiškai išryškėjo, kad lietuvių tautos nacionalinis pasipriešinimo procesas nėra užgnaužtas, o vyksta toliau. Daugiau valandos Šniečkus dėstė apie idealoginę krizę visose politikos ir kultūros srityse. Jis pabrėžė, kad paskutiniu metu ypač paryškėjęs nacionalinio elemento atbudimas, kuris keliais priešrusiškais nuotakais ir reikalauja tautinio komunizmo. Pagal jo nuomonę, Lietuvos komunistai turi griežčiausiai pasipriešinti, kai šmeižiama "didžioji rusų tauta" ir kai Lietuvos respublikos interesai statomi aukščiau už visos Sovietų Sąjungos reikalus. Jis ypač aštriai puolė Lietuvos inteligentijos tautinės idealogijos liekanas, nes, esą, tolydžio auganti manija, kai lietuvių tautos istorijoje nieko daugiau nematoma, kaip tik tautinio išsilaisvinimo kovą. Šia proga Šniečkus užpuolė Vilniaus universiteto rektorių Bulavą, to paties universiteto literatūros lektorių rašytoją Buivydaite ir lietuvių grožinės literatūros leidyklos vedėją Tornau.

Jis ragino visus komunistus ypač sekti jaunimo auklėjimo kelius, nes jaunuoliai taip pat esą įtraukiami į senosios sistemos idealizavimo įtakas. Partijos uždavinys esą apšviesti jaunuolius ir supažindinti juos su "vietinės buržuazijos ir užsienio kapitalistų išnaudojimo metodais".

NAUJŲ PERSEKIOJIMŲ ZENKLAI

Jau kelias savaites prieš minėtąjį komunistų partijos suvažiavimą Lietuvos saugumo viršininkas Liaudis (pasikeitęs pavardė žydas — "M.P." red.) nedviprasmiškai apkaltino opozicinių judėjimų, primestamas jam špionąžą ir šamokslą su Vakaraais, atseit — su Amerika ir Didž. Britanija. Savo kalboje jis stengėsi apjuodinti visus lietuvių patriotus, kurie nori tautinio ir socialinio savistovumo, juos išvardindamas "svetimųjų naudai dirbančiais banditais". Šis pareiškimas davė progos suprasti, kad bet koks išsilaisvinimo žingsnis bus traktuojamas kaip išdavimas, o ne kaip paprasta politinė opozicijos forma.

Kalbos pabaigoje Liaudis pareiškė: "Susidarius tokiai padėčiai, sugumo organų reikšmė vėl išaugo. Svarbiausias šio metų saugumo uždavinys — tiksliai informacijos apie slapstas priešpriešas, kad reikalui esant mes būtume gerai pasiruošę..."

Šitas šūkis baigino Lietuvą Stalino laikais, dabar atrodo, kad didvyriškoji lietuvių tauta, taip daug iškentėjusi iki šiol, vėl stovi naujų persekiojimų išvakarėse."

Laisvai vertė L.V.

OKUPUOTOJ LIETUVOJ

(IS VILNIAUS RADIOJO IR KITŲ ŠALTINIŲ)

BUTAI — NARVELIAI

Statybos ministerijos projektavimo institutas Vilniuje paruošė brėžinius 2-5 augštų gyvenamiesiems vienašeimų butų namams. Toki dviejų augštų namai (po 8 butus) bus serijomis statomi mažesniuose Lietuvos miestuose, o 3-5 augštų tokiais namais, po 8 butus kiekviename augšte, žadama užstatyti Vilnius, Kaunas, Klaipėda, Šiauliai, Panevėžys.

Naujajame projekte butai numatyti žemesni (2.70 metrų, t.y., nepilni 9 pėdų) ir tik vieno gyvenamojo kambario su virtuve ir vonia. Iš laiptų bus durys į keturis butus. Įėjus pro pirmąsias duris bus patenkama į prieškambariuką, kuriame tilps kabykla su veidrodžiu ir bus dvejios durys, vienos į vonią, kitos į gyvenamąjį kambarį. Virtuvėn durys iš gyvenamojo kambario. Skalbikla visiems gyventojams bendra rūsys. Pastogės bus žemos ir jose nebus nei sandėlių, nei džiovyklų. Tokie kuklūs ir maži viengungiški butukai skiriami gyventi šeimos. Pažanga ta, kad kiekviena šeima tokiuose namuose turės savo atskirą virtuvę ir vonią.

Tie namai tuo tarpu dar yra projektavimo instituto brėžiniuose.

PRIVATI NUOSAVYBĖ PATRAUKLESNĖ

Pastaruoju laiku, kalbėdami apie pieno gamybą, valdžios pareigūnai Lietuvoje rečiau bėmini kolchozų ar sovchozų gamybą atskirai, o kalba apie gamybą "visame žemės ūkyje", tai yra, įskaito ir privačiai (ant mažų sklypukų) laikomų karvių pieną. Mat, privatių karvių yra daug daugiau kaip "visuomeninių" ir jos duoda daugiau pieno. Tuo būdu pieno gamyba statistikoje išeina keleriopai didesnė, negu vien "socialistinė" ūkį skaičiuojant, nors jis ir yra apėmęs beveik visą naudojamą žemę.

Panašiai ir su namų statyba. Dėl aštraus gyvenamųjų patalpų trūkumo, pradėta skatinti privačių namų statybą, ir susilaukiama apčiuopiamesnių rezultatų. Taip, palyginti, gražiai statosi netoli Kauno esančios Sargėnų plytinės darbininkų kolonija, kur privačiai statybai išskirta 100 sklypų ir besistatantiems duodama paskolų ir pagalbos iš imonės medžiagomis bei priemonėmis. Neatsilieka ir Kauno "Pirmūno" gamyklos darbininkai, kurių irgi 50 šeimų yra užsimoję pasistatyti po nuosavą namelį.

Yra įstatymas kad net ir nacionalizuotus (miesto valdžios administruojamus) namus galima parduoti privačion nuosavybėn. Reikia įmokėti penktadalį, kita išmokėti per ketverius metus. Pirmenybė tokiems namams pirkti įstatyme numatyta tiems, kurie tuose namuose jau nuomoja butus. Bet, pasirodo, atsiranda gudruolių, iš neiškių šaltinių turinčių gana pinigų, kurie ir iš šalies nuperka, name gyvenančius nuomininkus aplenkdami. Įstatymas apeinamas tuo būdu, kad už kyšius miesto knygose tokį pirkėją iš anksto įregistruoja, kad jis irgi tame name gyvena... O kas knygose įregistruota, to negi galima ginčyti...

NAUJAUSIA STATYBA LIETUVOJE

"Štai gražus mūrinis vieno buto namas — trys kambariai, šviesti veranda, sienos gali būti iš plytų, plūtko molio arba pjūvenų betono. O čia 2-4 kambarių namas kolūkiečiui (kolchozinykui). Čia tokių pačių trijų butų namas, o štai dviaukštis keturių butų mūrinis namas — jie tarybinių ūkių (sovchozų) gyvenvietėms. Čia pastatai, kuriuose numatyta įteigti siuvyklos, avalynės ir buitininių reikmenų taisymo dirbtuvės, kirpyklos, 140 vietų restoranas, 20 lovų viešbutis. Tai rajono centrai".

Visa tai Lietuvoje yra... tuo

tarpu dar tik statybos ir architektūros komiteto patvirtintuose tipinių pastatų brėžiniuose.

KLAIPĖDOS ŽVEJŲ MIESTE. LYJE gyvena apie 3.000 žvejų ir jų šeimos narių, neskaitytą vaikų. Tai paaiškėjo iš paskelbto balsojų skaičiaus per rinkimus i Augš. tarybą.

KALBININKO K. JAUNIAUS 50 metų suakuties proga Kaune buvo surengta literatūrinė paroda, atvaizduojanti kalbininko leidinius lietuvių ir rusų kalbomis.

LIETUVOS KOOPERATYVAI PERKASI PREKIŲ UZSIENYJE.

Apie tai pranešė Vilniaus radijas balandžio 15 d., panaudodamas pasikalbėjimą su Lietuvos vartojų kooperatyvų sąjungos pirminko pavaduotoju Juozu Kvietkum. ryšium su praėjusiu tą dieną V-jų Lietuvos kooperatininkų suvažiavimu Vilniuje. Praėjusiais metais vartotojų kooperacija kaimo gyventojams pardavusi prekių už 2 milijardus ir 700 milijonų rublių, tai esą už 873 milijonus daugiau, negu 1954 metais. Gyventojų aprūpinimui pagerinti 1957 metais Lietuvos kooperatyvai iš užsienio įsivežę prekių už 60 milijonų rublių, šiemet numatytos sutartys už 90 mil. rublių. Būsi įsivežta vilnonių audinių, trikotažo, drabužių, avalynės, baldytuvų, siuvamų mašinų, motociklų, dyzelinių motorų ir elektrinių. (Net ir čia paduodamas 2,7 milijardų skaičius rodo, kad Lietuvos kaimo gyventojų perkamoji galia, turint galvoje rublio vertę, yra palyginamai menka.)

SNIEČKUS SU VOROŠILOVU I LENKIJĄ. Balandžio 16 d. iš Maskvos į Lenkiją išvyko didžiulė sovietinių pareigūnų delegacija su augšč. tarybos prezidento pirminku Vorosilovu priešakyje. Delegacijoje dalyvauja ir Lietuvos kp centro komiteto pirmasis sekretorius A. Šniečkus, kuris vyks kaip sąjunginės tarybos užsienio reikalų komisijos narys. — "Muenchener Merkur", balandžio 16 d. skelbdamas delegacijos sąrašą, pateikė savo Varšuvos korespondento pastabą, kad Šniečkus ir kiti delegacijos nariai esą aiškūs Kruščiovo šalininkai, dėl to tos delegacijos vykimui esą teikiama ypatinga politinė reikšmė.

IŠ VILNIAUS I BRIUSELĮ PRO MASKVĄ. Balandžio 13 d. iš Vilniaus į Maskvą išvyko grupė pareigūnų, kurie iš Maskvos vyko į pasaulinę parodą Briuselyje. Grupę sudaro: Kkp ck sekretorius Maniūsis, ministerių tarybos pirminko pavaduotojas ir valstybinės plano komisijos pirminkas Laurinaitis, Lietuvos ūkio tarybos p-ko pavaduotojas Mackevičius, Mokslių akademijos pirminkas Matulis, inž. Kupčiūnas.

KUR LIETUVOS JAUNUOLIS NUVEŽA. Lietuvos komjaunuolių sąjungos ck sekretorius balandžio 15 d. per Vilniaus radiją pasakė, kad 2.000 Lietuvos jaunuolių dirba plėšininėse žemėse (Kazachstane), 1.500 dirba Donbaso kasylose, 2.000 Kazachstano geležinkelio ir Krasnojarsko vandens jėgainės statybose.

IŠ GIMNAZIJŲ I KOLŪKUS. Lietuvos komjaunuolių sekretorius pranešė įdomų faktą, kad 1955-57 m. baigusį vidurines mokyklas abiturientų 1.442 dirbo kolūkinėje gamyboje. Be to, 1.300 komjaunuolių buvę nusiųsti į gyvulininkystės fermas.

KAS VADOVAU "ZALGIRIUI". N. Vilnijos metalo apdirbimo fabriko direktorius yra P. Gončarenko. konstrukcijos biuro vedėjas A. Pastov, vyr. inž. I. Čiuladin, partinio biuro sekretorius Gr. Romanov. "Zalgiris", matyt, atlieka karinės reikšmės darbus, kad vadovaujamas vien rusų.

TEMOS ir PROBLEMAS

Akivara

OI LIA LIA!

Iš visur nelinksmas gandas, Liūdnos žinios — iš tiesų! Valdžioms vyrų nesurandam, O negera be valdžių!

Skundžiasi spaudoj veikėjai: — Iš ko rinkt valdžios nėra... Visur blaškomės, it vėjai, Bet Melbourne — oi lia lia!

Dar negreitai bus rinkimai, Nepaskirta dar diena, Bet jau darbščiai rankas trina, Ten Melbourne vadija.

Kur į kampą susispietę, Susikišę galvutes, Sprendžia, svarsto, suka, riečia: — Gimdoma nauja valdžia.

Rašo lapelius. Spausdina. Ir išplatina ramiai. Mat, apšviesti reikia minią... (turi praktikos vadai!)

Dar apsvarsto. Apgalvoja. Ir nusprendžia: "Bus tvarka!" Ir tada, visi į koją, Žengia salėn žąsele.

Kai pastato kandidatus, Net klausytis ten džiugu, Ką tik siūlo, ką tik stato, Visi šaukia: "Sutinku!"

Skraido žodžiai, kaip granatos, Gieda vyrai, kaip gaidžiai, Nors aukų ir nesimato, Bet kovojama kietai!

Oras — tartumei prieš liūtį, Ūžia, blaškosi minia, Mat, kovojama už būtį! (— jei suklystum — oi lia lia...)

Kiti klaupias net ant kelių, Kad tik būtų sava valdžia, Kopijuoja iš lapelių (— jei suklystum — oi lia lia...)

Virpa lūpos. Rankos dreba. Reikia atiduot balsus. Skrybėlėn lapelį deda Ir dabar kaip bus, taip bus!

Rezultatams paaiškėjus, Dalies nuotaka liūdina, Nes lapeliai nepadėjo Ir išėjo oi lia lia...

SENA TEMA

Pagvildenkim seną temą, Pažiūrėkim į problemą, Bernuželių dar jaunų, Kurie ilgisi žmonių.

Zvalgosi jie kas savaitę, Kaip sugauti sau mergaitę, Bet neranda jos, oi ne, Mat, jie ieško jos bare —

Žinom puikiai: jų svajonė — vest mergaitę pas kleboną; Tačiau ieško jie žmonių, Sau lenktynėse arklį.

Galime visi suprasti: — Sunku mergužėlę rasti, Lošiant kortom's per naktis... Tad ir liūdi jų širdis...

Ir taip skuba, bėga dienos, O bernėlis sensta vienas, Skundžiasi: gyvent blogai, Tik alutis ir arkliai...

SKAUTŲ BUKLAS

NAUJAS "MOSŲ VYTIS"

"Džiugo" Tuntas Melbourne jau turi skautų buklą. Lietuvių Namų priežiūros Komisijos pirmininkas sktn. A. Zubras pranešė turtininkui pskt. E. Pankevičiui, kad lietuviams skautams užleistas vienas kambarys naujai nupirktame lietuvių name skautų buklui. Tai labai džiuginanti žinia ir nuo šiol nebereiks bastytis po svetimus užkampius darant sveikas ir kitokius mažesnio masto parengimus. Skautai labai dėkingi Lietuvių Namų Tarybai už suteiktą skautams pastogę, kurioje bus galima tinkamai įsirengti. Buklo adresas: 12 Francis Grove, Thornbury, Vic.

PASIRUOŠĘ PROFESIJAI

"Džiugo" Tunto Skautų Draugovės draugininkė vyr. sktn. Birutė Pranaitytė pabaigė Seserų Mokyklą ir atliko praktiką ligoninėse. Mes džiaugiamės jos mokslo užbaigimu, linkėdami daug sėkmės ir didelio pasiaukojimo einant klinias sesers pareigas ligoninėse.

BAIGĖ MOKSLĄ

Psktn. Danutė Giedraitytė baigė Melbourne Universitetą. Ji studijavo prancūzų literatūrą ir meną. Be to praėjusiais metais ji baigė taip pat Bibliotekininkų Mokyklą ir dirba Universiteto Bibliotekoje. Psktn. D. Giedraitytė B.A. nepasitenkina baigtomis studijomis, bet pasiryžusi siekti dar augštesnio mokslo ir rašo šiuo metu didesnio masto mokslo studiją. Linkim sėsei sėkmingai kopti į augštesnio mokslo laiptus.

BAIGĖ GIMNAZIJA

Sk. vytis Vytautas Krausas, savo laiką negalėjęs baigti gimnazijos, dirbdamas fabriko, vakarais lankė Tayloro Mokyklą Melbourne, įsigijo brandos atestatą. Kiek atsikvėpęs, keta nenuleisti rankų ir siekti augštesnio mokslo. Jo ryžtingumu didžiuojamės ir linkime jam gražų kėtinimą tęsti ir pasiekti augštesnio išsilavinimo.

NUSISEKUSI IŠKYLA

Balandžio mėn. 26 d. "Džiugo" Tunto skautai iškylavo gražioje Healsville apylinkėse. Jie apžiūrėjo įvairius gyvulius ir paukščius čia įrengtame rezervate. Apžiūrėjo Maroonah užtvanką tarpais žaidė skautiškus žaidimus. Sekė skautiškais kėlionės ženkais, skambėjo dainos, pasirodė ir pasilinksminimo akordijono muzikos garsams skleidžiantis saulėtą giedrą dieną gamtos prieglobsty. Iškylą sumaniai suorganizavo vyr. sktn. K. Kuzmickis, iškylos programą tinkamai pravedė jūr. pskt. A. Gabas. Iškyloje dalyvavo 32 skautai ir skautės. 12 valandų išbuvusius gamtoje iškylautojų autobusus pargabeno namo visus linksmus ir gerai nusiteikčius. Iškyla visi labai patenkinti.

"SKAUTŲ AIDAS"

J. Špokevičiaus giedrios pavasario nuotaikos viršeliu pasipuošęs "Skautų Aidas" (Nr. 4) neša mielas žinias mūsų skautų pasaulyje. Šv. Jurgio šventės rašo — v.s. Kairys — "Globėjo Die-noje" ir v.s. L. Čepienė — "Ar yra slobinų?", "Mieguisti Prisi-minimai" vardu apie II-ją Tautinė Stovyklą 1938 mt. A. Panemunėje rašo sktn. Vilijus Gražėnas. Apie v.s. V. Šenbergą rašoma "Susitikimas mūgėje" reportažėly. Du puslapiai skautiškų "comics" su eiliuotais tekstaais. Apstu originalių nuotraukų, pasiskaitymų ir instrukcijų skltininkams.

Skaitytojus pasiekė pavasarinis "Mūsų Vyčio" Nr. 2. Su šiuo metų pradžia sutapęs vyr. redaktoriaus pasikeitimas ir red. kolektyvo pertvarkymas ir vėl pagyveno šio žurnalo veidą. Apstu jv. šakų straipsnių. "Iš praeties Tavo sūnūs..." rašo M. Minkus. Pasaulio skautų globėjui šv. Jurgiui skiriami — J. Raibuzio, S.J. — "Sventasis" ir Danguolės Šepu-taitės baladė. "Mūsų Uždaviniai sąveika, Tautinė Stovykla" — v.s. L. Čepienė. "Pastabos" — v.s. S. Kairys, "Šio sezono vieneto dar-bai" — v.s. A. Saulaitis, "Drau-govės darbo planas" — s. T. Zu-kienė, tai vis rašiniai vienietų veiklai skatinti ir gyvinti. "Tau-tiškumo reikšmė literatūroje" — perspausdinama Kest. A. Keblio paskaita, skaityta Detroite Stud. S-gos studijų dienos metu. "Pas-tabos apie skautų ideologiją" — senj. T. Remeikis naujoje pers-pektyvoje nagrinėja skautybę. "Jaunimo organizacijų žygis Wa-shingtono ir New Yorke" — Ro-mas Kežys aprašo lietuviškojo jaunimo pastangas kovoje dėl Lie-tuvos laisvės š.m. vasario mėn. Siame "MV" Nr. nuotraukos ge-rai ir skoningai parinktos. Kro-nika apima daugelį vietovių, ta-čiau šį kartą ji labai planingai surinkta.

KANKLĖS PUNSKO LIETUVIAMS

Clevelando Pilėnų Tunto skautai ir vadovai pravedė rinkliavą tun-to narių tarpe ir už surinktus pinigų nupirko kanklės. Jos jau išsiųstos per Punsko Lietuvių Kultūros Dr-ją Punsko lietuvių jaunimui, lietuviškai dainai ir muzikai palaikyti bei garsinti vie-tos vsuomenėje.

Aukos tebetelkiamos, nes nori-ma dar pasiūsti lietuviškų plok-telių Punskan, sovietinėn Lenki-jon.

DIDIS PASIRODYMAS

Gegužės 22, 23 ir 24 dienomis Clevelando arenoje vietos skau-tai rengia savo didįjį pasirodymą — "Scoutings big show". Šį kartą pasirinkta tema — "This land we love". Pasirodymuose dalyvaus 10.000 vilkiukų ir skautų, pavaiduodami istorinius šio kraš-to augimo momentus.

TAUTINĖ STOVYKLA.

Tautinės Stovyklos organizacinė komisija Clevelande praneša, kad Lietuvos Skautybės 40-mečiui at-žymėti Tautinė Stovykla bus šią vasarą rugpjūčio mėn. 15-30 die-nomis. Stovyklai vieta parinkta Michigano valstybiniame parke — Highland State Rec. Area. Tai yra didžiulis — 5200 akrų gerai prižiūrimas valstybinis parkas. Gamta puošia ažuolais apaugu-sios kalvos, jaukūs, skaidriais upeliais išraižyti slėniai. Placioje apylinkėj 8 įvairaus dydžio ežerai. Tas primena gražiausias Lietuvos Zarasų apylinkes. Vie-ta ne tik patogi stovyklauti, bet ir duos progos jūr skautams iš-bandyti sugebėjimus buriavime. O ir Tautinės Stovyklos svečiai ga-lės tikrai maloniai praleisti sa-vaigalius, stebėdami iš JAV ir Kanados suvažiavusių skautų-čių darbą ir pasirodymus džiaugda-mies gražia gamta, jodinėdami čia nuomojamais arkliais ar meške-riodami žuvinguose ežeruose. Prie skautų ir skautėjų stovyklų bus ir skautų šeimų stovykla, kur ga-lės pabūti skautų bei jų vadovų šeimų nariai — neskautai.

S.K.S.

REGUL NORS MENKA DALIS NUO TAVO GERYBIŲ STALO TENKA VOKIETIJOJE VARGSTANTIEM LIETUVIAMS.

AR NEINAME I PAKALNE?

KUR DINGSTA AMBASADO-RIAI IR AMBASADORĖS?

Iš viso pas mus su parengimais vis blogiau ir blogiau. "Tėviškės Žiburių" balius šiemet buvo nei taip gausus, kaip pernai, nei toki-os geros nuotaikos. O, štai, ope-retės "Šikšnosparnio" spektaklis davė... 200 dolerių gryno... nuo-stolio! Juos padengti reikės iš pajamų, kurios bus gautos ruo-šiant paprastą vakarušką su išgė-rimais. Ar gi ne liūdna? Operetė buvo itin graži: gerai paruošta ir sėkmingai suvaidinta.

O pastangų buvo didelių ir nuo-sirdžių, kad spektaklis turėtų pa-sisekimą. Maža to, kad bilietų platintojai dirbo atsidėję, bet ir abiejų bažnyčių klebonai tikrai nuosirdžiai parėmė spektaklio rengimą ir per pamokslus ragino tautiečius būtinai jame daly-vauti. Spektaklį vedė mu-zikas K. Steponavičius. To-ronte jau ne kartą buvęs ir čia visada palikęs gražiausių ispū-džių. Toks nesisekimas (atsimin-kime ir "Varpo" suaktuvinį kon-certą, taip pat davesį deficitą) rengėjus galutinai atbaido nuo bet kokios iniciatyvos. Atrodo, kad vienu dalyku tikrai dominasi — išgėrimu... Baisiai liūdna.

Tiesiog tragiškas reiškinys — žmonės kažkaip nejučiomis nu-tolsta nuo visuomenės ir kažkur dingsta. Dingsta, kaip sakoma, be

žinios. Ir kas bus toliau, jeigu taip eis?

O juk, mes, senieji ateiviai, taip džiaugiamės, kad po karo at-važiuoja daug naujų, ypač svar-bu — jaunų žmonių, naujų jėgų, manėme, kalnus nuvers, upes už-tvenks.

Mes atsimename daugelio, o ypač Br. Railos, įtaigojimus, kad štai jaunimas — tai Lietuvos am-basadoriai ir ambasadorės! Jie čia stebuklus padarys.

Tegul stebuklus daryti yra la-bai sunku, bet vis dėlto mes tikė-jomės, kad tai bus gyvi žmonės. Kaip gyvi, jie veiks, nesitrauks iš lietuviškos veiklos. Kad jie ži-nos pareigas savo tautai ir Tėvy-nei. Kur tau! Jie nyksta iš lie-tuviškos padangės, kaip pavasario sniegas. Bangu net galvoti apie ateitį.

O juk, atrodo, kaip tiktai dabar reikėtų ypač būti budriems ir akyliesiems. Dabar, kaip niekad, reikėtų visiems būti Lietuvos am-basadoriais ir ambasadorėmis. Ne gi tada slapstytis į pakrūmes, kai gresia pavojus?

Vienas tiktai pas mus, Toron-te, yra gera. Nenustebkite, kad visai iš kitos pusės. Tai mūsų bolševikai, arba suklaidinti žmo-nės. Viena, kad jie privačiai gan atvirai išsipasakoja. Bet ir iš jų laikysenos mes gražiai supranta-me, kad jiems apsilankymas Lie-tuvoje išėjo į didelę naudą. Jie

pasidarė visai kiti žmonės. Tą pastebi visi, kas su jais susitin-ka. Pav., seniau nežodžiu negali ma jiems būdavo papeikti rusų okupacijos žiaurumo arba paver-gimo. Dabar jie jau neprotestuo-jai ir negiria. Kelionė į Lietuvą išėjo aiškiai į naudą ir jiems, ir jų draugams. Kad taip būtų su-ruošta dar daugiau delegacijų ir vis naujų žmonių, tai jie visi iš-gytų nuo fanatizmo ir aklo seki-mo propaganda. Ne gi jie buvo kvaili, kad nematė gyvenimo Lie-tuvoje. Pagaliau, jie gi žmonės, kurie nori sužinoti tiesą. Tat ta tiesa jiems buvo parodyta, nors ir pro grotas, kurias sudarė viso-ki jų palydovai ir tos sąlygos, kuriose iš viso jie buvo atsidūrę, bet vis dėlto jie pamatė bent šį tą. O tas šis tas jokių būdu nega-lėjo jų sužavėti. Tat, iš šios pu-sės, yra nemažas plusas.

Jeigu akivaizdoje šitų faktų, mes būtume atkesnėsni, nesislap-stytume nežiniose, — tai ir susi-artinimas būtų galimas. Bent da-lis jų tai tikrai po ilgesnio ar trumpesnio laiko mums sugrįš, bet visas tas procesas būtų daug sėkmingesnis, jeigu mes būtume gyvi žmonės, jeigu, kaip Br. Rai-la rašydavo (dabar jau aptilo), mes būtume tikrai ambasadoriai.

Gal kas pasiūlytų kokių pro-jektų?

Rašo "N.L." Kanadoj.

NAUJA SYDNĖJAUS MOT. SOC. GLOBOS DRAUGIJOS VALDYBA

1958 m. balandžio mėn. 20 d., Belmorejė, p.p. Cibulskių namuo-se įvyko Sydnėjaus Moterų Soc. Gl. Draugijos metinis susirinki-mas, kurį atidarė p. Osinienė. Su-sirinkimui pirmininkauti buvo pa-kviesta p. Badauskienė, o sekreto-riauti p. Adomėnienė.

Metinį Dr-jos V-bos pranešimą padarė p. Osinienė, pažymėdama, kad šios valdybos veikimas prasi-dėjo 1957 m. gegužės mėn. 19 d. Į šaukiamus visuotinius susirinki-mus atvykdavo labai mažas moterų skaičius, kas sunkino valdybos veiklą. Visas organizacinis Dr-jos darbas buvo tik valdybos dirba-mas. Ši valdyba per savo kaden-ciją yra suruošusi 3 loterijas ir vieną balių drauge su Sydnėjaus Apylinkės v-ba. Dr-jos v-ba dau-giausiai rūpinosi suteikti morali-nę bei materialinę pagalbą visiems ligoniams, esantiems Sydnėjaus apylinkėje. Baigdama savo prane-šimą, p. Osinienė padėkojo visoms narėms už nuosirdų prisidėjimą aukomis, ruošiant loterijas bei ba-lių ir prašė parodyti ateity dar daugiau aktyvumo artimo šalpos darbe.

Susirinkimo pirmininkė p. Ba-dauskienė padėkojo visai valdybai už praėjusių metų veiklą ir dar-bą sunkiose sąlygose, ypač kad visos valdybos narės yra dirban-

čios.

Valdybos išdininkė p. Jarem-bauskienė savo pranešime pažy-mėjo, kad per metus v-ba turėjo pajamų £ 378.68 ir išlaidų — £ 347.13.9. Kasoje liko £ 30.12.11. Visų parengimų ir loterijų pelnas buvo panaudotas ligoniams ir šiai į nelaimę patekusiems tau-tiečiams Sydnėjaus apylinkėse su-sėpti. Didžiausia pajamų dalis buvo paskirta Vokietijoje pasi-lkusiems seneliams ligoniams ir Va-sario 16-tos gimnazijai. Visa į Vo-kietiją buvo pasiųsta £ 140.0.0. Dr-ja tap pat parėmė visuomeni-nę veiklą, prisidėdama prie š.m. Vasario 16-tos Dienos minėjimo parengimo ir paskirdama Banks-town'o namams £ 29.0.0, iš kurių £ 19.0.0 skirta Dr-jos vardu įsta-tyti vieną langą.

Apie ligonių lankymą padarė pranešimą p. Daukienė. Per šios veiklos metus Dr-jos v-ba gubėjo apie 20 ligonių. Ligonys buvo lan-komi nuolat. Kalėdų ir Velykų švenčių proga visi ligonys buvo apdovanoti dovanėlėmis. Psichia-trinės ligoninės buvo nuolat lan-komi 7 ligonys ir 1 T.B. ligoninė. Dar buvo lankomi ir privačiai gy-veną, vieni sunkiai sergantieji, o kiti grįžę po operacijų.

Revizijos komisijos pranešimą

padarė p. Badauskienė. Š.m. ba-landžio 12 d. buvo padaryta išdo-revizija, kur patikrinus pajamų ir išlaidų knygas, komisija rado, kad knygos pavyzdinčiai tvarkomos ir visi pateisinamieji dokumentai atitiko knygu įrašams. Revizijos komisijos pirmininkė p. Badaus-kienė dar padėkojo visoms v-bos narėms už gražų altruistinį darbą artimui ir prašė visuotinio susirinkimo patvirtinti v-bos apy-skaitą.

Naujos V-bos rinkimai praėjo la-bai sklandžiai. Naujoji Valdyba pasiskirstė pareigomis: pirminin-ke — p. Kaponienė, vicepirminin-ke — p. V. Osinaitė, sekretore — p. Ramanauskienė, išdininke — p. Zygienė.

Ligonių reikalams tvarkyti — p. Sidlauskienė. Kandidatėmis li-ko: p.p. Kovalskienė ir Cibulskie-nė.

I revizijos komisiją tapo įslink-tos: p.p. Badauskienė, Adomėnie-nė ir Simniskienė, o kandidate liko p. Virgininkienė.

Susirinkimo pirmininkė p. Ba-dauskienė padėkojo visoms narėms už atsilankymą, o naujai valdybai buvo palinkėta geriausios sėkmės ateities darbuose.

Po susirinkimo buvo praleistos kelios jaukus valandos prie ben-dro vaišių stalo kur linksmai skam-bėjo dainos. Užkandžiai buvo su-nešti pačių Dr-jos narių.

DR-JOS V-BA

KOMUNIZMO "TAISYMO" ŠMĖKLA

"New York Times" sovietinių reikalų žinovas redakcijos štabe Harry Schwartz pasakoja:

Trys žymūs Rytų Vokietijos ko-munistai buvo pervaryti per koš-tuvus; tas dar sykį įrodė, kad prieš dešimt metų Jugoslavijoj prasiidėjęs komunizmo revizioniz-mas "uoliniame" pasaulyje tebe-žyguoja, nes už durų išvartieji vokiečiai komisarai, sakoma, norė-ję komunizmą "taisyti". Žinome, kad kiekvienas komunizmo pa-vertgas kraštas, serga savotišku noru "pasitaisyti", bet Maskvai, galima sakyti, ypač nepatinka trys dalykai:

1) taisytojai nepripažįsta Mask-vos komunistinio pasaulio valdovų ir sako, jog kiekvienas kraštas tu-ris teisę eiti savo keliu į socializ-mą; 2) taisytojai sako, jog mark-sizmas-leninizmas atsilkęs nuo moderninio pasaulio ir jo savo te-orijomis jau nebeapima; 3) tai-

sytojai atmets rusų totalitarinį būdą įgyvendinti komunizmą ir nori jį pakeisti žmonišku socia-lizmu; jie sako, jog Stalino kri-minališkumas kilęs ne iš jo "pik-tos širdies", bet esąs rusų san-tvarkos neišvengiamas vaisius.

Tokiu būdu Maskva pyksta ir susirūpinusi. Taisytojams laimė-jus, ji prarastų galvinę vietą rau-donajame pasaulyje ir pats ideo-loginis pagrindas žymiai pakistų.

Kaip stiprūs yra revizionistai? Jie pasirodė stiprūs Lenkijoj ir Vengrijoj, o kova prieš dešiniuo-sius Kinijoj rodo, kad ir ten jų būta stiprių (Londono "Econo-mist" praneša, kad Bulgarijoj pa-šalinta dėl revizionizmo valstybės organo redaktorius Stančevs ir redakcijos štabo narys Topenčar-ovas. Abu, sako, "šaipėsi" iš ko-munizmo.

Maskva siekia atsiliepti lapės-gudrumu. Ji smerkia stalininį

"dogmatizmą", bet tuo pačiu žo-džiu pasmerkia ir revizionizmą. Kur jos nagai stiprūs, ten taisyto-jams taikoma visos stalininio dog-matizmo priemonės. Lenkams ir vengrams, tačiau, leista padaryti kaikurių vidaus reformų. Gomul-ka, atsilgyindamas, pradėjo spaus-ti revizionistų spaudą. Jugoslavų atžvilgiu pasitenkinama stovėti ne-gyvu tašku, ne vienai pusei nenu-sileidžiant. Laisvuose kraštuose spaudžiamas atsikratyti taisytojų. Todėl subiro partija Amerikoje; šlubuoja italų ir prancūzų parti-jos.

Maskva, kol kas, rodosi, taisy-tojams ragus aplaužė. Bet atsuk-tų propagandinių prieš revizionis-tus dūdų stiprumas rodo, kad ko-va nebaigta ir visiškai laimėjimas neužtikrintas.

Idomij pažiūrų praneša Londo-no katalikų "The Tablet" bendra-darbis iš kelionės Graikijoj ir Turkijoj. Jis rašo, kad esama grai-ky, manančių, jog Maskva ruo-šianti jugoslavų Diją užimti Tito vietą. Džilas esą padarytas Mask-vos prieš ir sėdi kalėjime, sie-

AR REIKALINGA SAVAITGALIO MOKYKLA IŠEIVIJOJE?

Rašo:

Aldona Lipšytė

Savaitgalio mokykla gali būti ti-kybos, įvairių amatų bei kalbos mokykla. Mums lietuviams išei-voje savaitgalio kalbos mokykla yra svarbiausia iš jų visų, nes ti-kybos kiekvienas savo bažnyčioje išmokstame, o amato išmokstame australų mokyklose.

Kai kurie žmonės mano, kad sa-vaigtgalio mokykla visiškai nereikalinga. Iš jos jokios naudos ne-są, ji tiktai varginanti mokytojus ir vaikus ir bereikalingai laikas bėgas. Jie sako, kad vaikai per visą savaitę mokykloje gana prisivargina, be reikalo dar čia juos esą, šeštadienį arba sekmadienį kankinti. Girdi, tegul vaikai nors vieną-kitą dieną pailsi.

Bet ar jie išsisis per tas dvi die-nas? Oi, ne! Jei jie gatvėmis nelakstys, tai kur nors kitur nela-bai naudingai bus laiką beleidžią. O pagaliau, ar dvi valandos kas šeštadienį yra taip labai daug? Po pamokų bus dar daug laiko su draugais palakstyti ir pažaisiti. Čia, mokykloje, vaikai susitinka su toliau gyvenančiais lietuviukais ir tuo būdu susidraugauja. Savait-galio mokykla mums labai svarbi. Be jos lietuvių vaikai išeiavoje neišmoks savo gimtosios kalbos, nedaug ką žinotų apie Tėvynę. Nežinotų: kas buvo Mindaugas, Gediminas, Algirdas, Kęstutis, Jo-gaila; kas buvo Vytautas Didys-sis ir, kodėl jie tokie garsūs ir gerbiami buvo. Nežinotų taip pat kas buvo Kudirka, Maironis, Ba-ranauskas, ir kiti garsieji lie-tuviai, ir kodėl jie taip pat labai gerbiami. Vienu žodžiu, nežinotų mūsų jaunieji, kas yra Lietuva!

Savaitgalio mokykla mums yra taip svarbi, kad be jos vargu ar lietuvių jaunimas lietuviškai ilgai išliktų. Nes kaip tu gali lietuviu vadintis, jeigu nemoki savo gim-tosios kalbos, nežinai savo Tėvy-nės istorijos, nemoki jos liaudies dainų bei tautinių šokių, nepažįsti jos literatūros?

Mes turime jaunimą tikrais lie-tuviais užauginti, kurie tarp sa-vęs tik lietuviškai kalbėtų, ir lie-tuvių savaitgalio mokyklą lanky-tų. Nepamirškime taip gražių ir mums reikšmingų Sauerveino žo-džių: —

Lietuviais esame mes gimę, Lietuviais norime ir būt! Tą garbę gavome užgimę, Jai ir neturim leist pražūt! P.S. Šį straipsnelį parašė uoli Geolongo lituanistinių kursų lan-kytoja. "M.P." redakcija.

PALECKIO STATISTIKA

Maskvos "Pravdoje" paskelbtame ir Vilniaus "Tiesoje" kartoja-mame straipsnyje J. Paleckis praneša, kad kolchozininkų atlygini-mai 1957 metais padidėjo beveik dvigubai palyginti su ankstesniais metais, ir dabar daugelyje vietų už darbadienį "be grūdų ir kitų produktų išduodama 8-10 rublių pinigais ir daugiau".

1949 metais išleistoje J. Palec-kio knygelėje "Sovietiskaja Litva" buvo rašyta, kad Lietuvoje kol-chozai už darbadienius jau tada mokėję vidutiniškai nuo 5 iki 8 kilogramų grūdų, o kairurie net po 10 kilogramų ir iki 5 rublių pinigais... Tuo pačiu metu visi kiti pareigūnai pavyzdiniais kol-chozais vadina tuos, kurie dabar duoda 2 kilogramus už darbadienį, ir pripažįsta, kad yra teduodan-čių po pusę kilogramo ar net ma-žiau.

L.N.A.

kiant jį padaryti priimtinu Vaka-rams ir toliau varyti Tito darbą — tiesti Maskvai kelius užvaldyti Vakarų pasauli. Jugoslavai gavo įsakymą sutvarkyti Latakijos prie-plauką Sirijoj — ir ten koją tuo-jau įkėlė Maskva. Tito atsilankė pas Egipto Nasserį — ir ten pa-sirodė Maskva. Graikas anglui net juokais tarė: "Saugokitės: Krus-čevs ir Bulganinas lankėsi Lon-done kaip tik po Tito vaišių. D.

Ivairu ir idomu

DVIEJŲ PREZIDENTŲ PASIKALBEJIMAS

Buvęs prezidentas Trumanas aštriai kaltino Eisenhowerio vyriausybę, kad ji privedusi prie depresijos, sugriovusi Amerikos prestižą.

Spauda klausė prezidentą Eisenhowerį, kaip jis vertina kritiką. Jis atsakė: neklausau žmonių, kurie yra silpno tikėjimo ir menkos dvasios.

Trumanas, klausiamas spaudos dėl Eisenhowerio atsakymo, vėl paaiškino: visi silpno tikėjimo žmonės yra jau respublikonų partijoje.

LENKUS PUOLA, KAD JIEMS PADĖTŲ

Mao-Tse-tungas, komunistinės Kinijos galva, neseniai puolė Lenkiją, kad ji su JAV besideranti dėl prekybos ir paskolos. Esą kom. blokas tokiom derybom nepriartys. Praėjusį rudenį tam nepritarė nė Kruščiovas. Gi čekų komunistiniai laikraščiai dar prikišo, kad Lenkijoje naikinami kolchozai ir mokyklose leidžiama dėstyti religiją. Lenkijos Gomulka esą susirūpinęs dėl tos kritikos.

Bet yra ir kita to paveiklo pusė. Ta kritika nėra be Maskvos paskatinimo. Norima sudaryti įspūdį, kad kapitalistų parama Lenkijai galinti ją išvesti iš Maskvos linijos ir komunistinio bloko. Tuo norima padėti Lenkijai lengviau gauti paskolą: kapitalistai patikės ir duos, o paskui jau pasinaudos ir Maskva. Praėjusiais metais JAV suteikė Lenkijai kreditą 95 ml. dolerių sumai. Ar duos daugiau?

Nevisada reikia taip suprasti, kaip komunistai sako, nes varnas varniui akių nelupa.

KIEK IVAŽIAVO IR IŠVAŽIAVO IŠ SSSR

Viename straipsnyje "Pravda" Nr. 49 praneša: 1956 ir 1957 m.

Sovietų Sąjungą aplankė 2,625 užsienio delegacijų, susidedančių iš 25,000 žmonių, atvykusių iš 89 kraštų. Čia neįskaitoma 34,000 jaunimo ir studentų iš 131 krašto, atvykusių į jaunimo festivalį.

Per tą laiką iš Sovietų Sąjungos į užsienį buvo išvykusių 2,050 delegacijų, susidedančių iš 22,345 žmonių. Tos delegacijos lankėsi 61 užsienio krašte.

144 ADMIROLAI — 85 LAIVAI

Londono laikraštis "Sunday Graphic" paskutiniame numeryje skelbia tokias žinias apie Britanijos ginkluotą jėgą:

Laivyno sąrašuose yra 144 admirolai, naudojamui tinkamų karų laivų — tik 85;

Armija turi 132 generolus, arba "po dešimtį kiekvienai vairuojamai raketai";

Aviacija turi 100 oro maršalų ir tik 200 spausminių V-klasės bombonešių.

*

Didžiausia pasaulyje įstaiga yra JAV gynybos ministerija. Jos algų sąrašuose yra 1,000,000 civilijų ir 2,800,000 kariškių. Jos pastatų ir rastiųjų įrengimų vertė siekianti 146 ml. dol. Kiekvienas iš trijų — armijos, laivyno ir aviacijos — jos departamentų yra didesnis už bet kurią kitą federalinę JAV įstaigą.

1,300 KANDIDATŲ I ERDVES

Maskvinė "Pravda" išdidžiai pasigyrė, kad 1,300 asmenų prašė vietos pirmajame žemės satelite su žmogumi. Esą, 91,569 asmenys kreipėsi į Maskvą, prašydami daugiau žinių apie sputnikus, jų tarpe 3,425 asmenys iš "58 kraštų".

Vienas žmogus iš Peru klausęs, ar jis galėsias apsidrausti 50,000 dol. sumai, prieš išskridamas erdvėn. "Pravda" neprizadėjo, ta-

čiau kitoje straipsnio vietoje pasigyrė, kad kelionė į erdves komunistiniu satelitu būsianti pranašesnė už "kapitalistų".

"Trud" paskelbė, kad "keturių ar penkių" dienų kelionei į Marsą ar atgal reikalingi atominiai reaktoriai, arba, galbūt, energijos šaltinių būsimi panaudoti šviesa, skrendant "tūkstančius mylių per sekundę". Dabartinėmis raketomis pasiekti į kitą planetą reikėtų "metų arba dvejų", o tai nesąžininga, tebeturint dabar naudojamą kurą.

NYKSTA ŽYDŲ KALBA SOVIETUOSE

Paryžiaus lenkų "Kultura" (metraštis) praneša, kad Maskvoje prof. Nachum Ojlander pareiškė per pastarimą tarp sovietinių ir užsieninių žydų rašytojų, jog nuo 1949 metų Sovietų Sąjungoje nebuvo išleista nė vienos knygos žydų (idiš) kalboje. Rašoma ir leidžiama spausdinti rusiškai.

Kalbama, kad sovietų rašytojų sąjunga parengė komunistų partijai memorandumą žydų kultūros reikalais, bet nesigirdi apie naujas žydų knygas ir žydų teatrų, kurių seniau nemažiau buvo. "Kultura" primena ta proga N. Kruščiovo atsakymą prancūzų socialistų delegacijai: Rusijos žydai nori tik vieno — kuo greičiau įsavinti rusų kalbą ir tapti rusais!

PAMOKA RAŠANTIEMS

"Šluota", einanti pavertoj Lietuvoj, moko, kaip rašyti: "Reikalauti, kad poemoje, romane, apsakyme ir pan. būtų augstame idėjiname ir meniniame lygyje iliustruoti lozungai (pavyzdžiui, "Daugiau žąsų paukščių fermoje!", "Daugiau vietinių trąšų!" ir t.t. Antraštes rašyti kovingas: "J naujų uždavinį lygi", "J naujas pergalės", "Kovinis uždavinys" ir pan. Tekste rašyti tokius rinkinius žodžius, kaip "užkietėjęs formalistas", "skaitytojas piktinasi", "skaitytojas pasigenda",

jų kursą, kad galėtų gauti leidimą praktikuoti. Tad dr. Skapinskas nutarė geriau būti biznieriū, negu eiti vėl į mokyklą ir per 3 metus mokytis to, ką jau moka. (Panašiai Amerikoje daroma su svetur mokslą baigusiais dentistais...)

Yra dabar jau ir Australijoje keli lietuviai gydytojai, kurie ryžosi pakartotinai atlikti tą, kaip man juokaujamai sakė, trijų metų baudžiavą. Pavyzdžiui: daktarė Irena Bagdonavičienė, kuri šią baudžiavą atliko Sidnėjaus universitete, iš naujo baigė mediciną ir jau gavo teisę praktikuoti. Ji pati yra padarę dar keli Australijos lietuviai daktarai, man rodos, Dr. Kaunas yra vienas iš jų, o be to, ir daktarė Ambrozienė.

Ponų Skapinskų pavaišinti, užsukome į lietuviško choro repeticiją bažnyčioje, kur jaunasis Zenkevičius mankštino choristus. Po to išvykome į Wallington kaimą, apie 11 mylių nuo Geelongo, į p. Vlado Ivaškevičiaus ūkį. Čia mus buvo suruoštas tikrai gražus priėmimas. Pas Ivaškevičius, be mūsų, dar atvyko Geelongo Apylinkės pirm. P. Šileris, Liet. Kultūros Fondo skyriaus pirm. Pr. Zenkevičius su žmona, LKF valdybos narys Pr. Saldukas, Geelongo sporto klubo pirm. agronomas A. Bladzevičius, šiuo metu einantis ūkvedžio pareigas viename dideliame australo ūkyje ir ats. mjr. Zdanavičius su ponia. Visi džiaugėmės ir grožėjomės p.p. Ivaškevičių sumaniais tvarkomų ūkiu, moderniais trobesiais ir plačiai naudojamais jų lietuvišku vaisingumu. Ūkis nedidelis, tik 7 akrai, tačiau išlaiko 3 karves, 50 vištų ir kitokių gyvūnų. V. Ivaškevičius, šalia ūkininkavimo, dar dirba Harvesterio įmonės raštinėje.

Šis priėmimas — vizitas ir vaisės praėjo jaukiausioje ir nuobodžiausioje nuotaikoje. Tai neabejotinai atsiliepė ir į mano nuotaiką, kažkaip atsirado iškaišingumas ir, kiek tik sugebėda-

"už tai atsakomybė tenka" ir t.t. ir pan.

Pjesę kolūkinė tema galima recenzuoti taip: "Ši pjesė kolūkinė tema yra ryški iliustracija teigimo apie tai, kad kolūkis yra organizacijos forma".

"Šluota", įsijungusi į soclenktynes, bando iššluoti tai, ką bolševikai prišvinkino: bet ji niekad neiššluos, kol kompartija gyvuos.

ATRADO SAVO VAIKUS OKUPUOTOJE LIETUVOJE

"Luebecker Nachrichten" vasario 8 dienos laidoje aprašo apie vieno Liubecko valdininko E. Philipp atsiradusius vaikus okupuotoje Lietuvoje.

Vaikai šiandien jau yra užaugę vyrai: vienas 20, kitas 22 metų. Jie su motina buvo prievarta atvežti Lietuvon iš Karaliaučiaus 1946 m. Motinai mirus. Jie užaugo tarp lietuvių. Dabar vargais negalais susirado savo tėvą Liubeke. Jie vos moka vokiškai, bet gerai moka lietuviškai. Seniau jie vadinosi Manfred ir Dieter, o dabar jie vadinas: Marijonas ir Tadas. Taip jie rašo savo tėvui. Jie pas tėvą vykti negali ir prašo jo parūpinti jiems dokumentus. Tėvas nepaprastai džiaugiasi savo vaikais atradęs, bet kartu labai sielojasi, kad jo vaikai yra sovietų piliečiai ir jis turi didelių sunkumų įrodyti jų vokišką pilietybę.

Tačiau jaunuoliai nenusimena. Abu jie studijuoja, o vienas ir uždarbiauja. Laikraštis yra įdėjęs ir abiejų šių komunistų prievarta sulietuvintų vokiečių nuotraukas.

EISI, NEISI PER DVARĄ, MUŠTI GAUSI

Didelei valstybei didelė politika suteikia didelių galvos skaudėjimų. Juos peržvelgia "NEW YORK TIMES" bendradarbis Washington. Jis sako: "Šiandien prieš JAV užsienio politiką stovi daugiausia paimninių galvosūkių, negu bet kada istorijoje. Nėra pasaulyje krašto, kurio ši politika neliešutų. Dėl šaltojo karo kairie galvosūkiai, rodos, neišsprendini."

Nusiginklavimu Maskva siekia gauti mūsų pažadą nebandyti atominių ginklų, bet ji atsisako dalyką pavesti patikimai tarptautinei kontrolei. Amerikos parama atsilikusiems kraštams stipriai surizgusi su karišku jų paruošimu gintis, o šis dalykas kenkia jų ekonominei pažangai. Maskva jiems pažibina savo patrauklia propagandine "parama", bet nenori prisidėti prie gero tarptautinio plano. Atsilikusiuose kraštuose dega karšta neapykanta kolonializmui, o didžioji JAV talminkų dauguma yra buvę kolonijų valdytojai. Arabų pasaulyje JAV norėtų apsaugoti laisvą kelių gazolinui Europon, išlaikyti Izraelį ir neįleisti Maskvos. bet arabuose dega stipri neapykanta Izraeliui ir nepasitikėjimas Vakarais.

Maskvos raketų grėsmė priverė Atlanto sąjungos narius kietčiau eiles suglausti. JAV čia nori apibendrinti kariškas pajėgas ir sukurti mokslo, technikos ir politikos bendradarbiavimą. Vokietijos atžvilgiu JAV nori kraštą sujungti laisvais rinkimais, bet to nenori Maskva, kuri nori ir Atlanto sąjungą išardyti. Indijai

reikia paramos, nes visa atsilikusi Azija žiūri, kaip jos suvokarėjęs brolis demokratiškoms priemonėms iškops iš savo vargų. Bet parama Indijai pykina talminką Pakistaną. Tolimuosiuose Rytuose JAV nepripažįsta raudonosios Kinijos ir remia Formozą, Korėją ir Japoniją, bet gyvenimas verčia rasti šiokių tokių santykių su raudonąja Kinija, nes tai milžiniškas kraštas.

Kokiais principais šitokiose sąlygose JAV politikai vadovautis? Aišku: JAV interesų principais. Bet kaip geriausia tiems interesams patarnauti? Čia ir pradeda galvos skaudėti. Pasaulis platus, kiekvienas kraštas turi savo opų žaidžų ir visiems geras negali būti. Pagirsi Tunisijos arabus — supyks prancūzai, pagirsi turkus — supyks graikai. Jei su Maskva bus apsimainoma mokslo vyrais, technikai ir boksinkiniais, susirūpins Rytų Europa, kuri taip bijo su gyvenimo-koegzistencijos išgyvenimo.

V.

TAPYTOJO R. KALPOKO 50 metų sukakties proga Vilniuje atidaryta jubiliejinė jo kūrinių paroda. Išstatyta daugiau kaip 250 R. Kalpoko darbų. Nemaža pavelskų dailininkas esąs paskyręs Lietuvos kolūkiniam gyvenimui pavaizduoti.

MARTIN BORMAN, Hitlerio paskutinio pagalbininko sūnus, kurio krikšto tėvas buvo Hitleris, 1947 m. priėmęs katalikų tikėjimą, per šias Velykas Tirolyje bus išvestas kunigu.

SPRENDIMAI IR ATSAKYMAI

FELJETONAS

Ne mažiau, o gal ir daugiau kaip prieš keturis mėnesius Kauno miesto vykdomasis komitetas priėmė sprendimą.

"Mokytojų Eidukaičių V.J. su šeima iš 5 asmenų skirti butą širvintų g. 8-3, 3 kambarių".

Butas mokytojui Eidukevičiui iš tikrųjų labai reikalingas.

Kitą rytą mokytojas susigavo sunkvežimį, susikrovė mantą ir nuburgė į širvintų gatvę. Patenkintas įkišo raktą į naujo savo

buto duris. Tačiau spyjnoje jau buvo kitas raktas, įkištas... iš vidaus.

Už durų suslėpsėjo žingsniai, sugirgždėjo grindys, po to moteriškas balsas suspigo:

— Jeckau! Atvažiuo!

Iš buto gilumos atsiliepė kimus baritonas:

— Ar jau? Palauk...

Išgirdus bruzdesį pro kitas duris iškišo galvą kaimynė:

— Pas ką jūs norėjot? — paklausė ji mokytoją.

— J savo butą. Aš naujas gyventojas.

Kaimynė ten rankomis suplojo:

— Dar vienas naujas? Šiandien čia vienas naujas jau susikraustė. Dar iš manęs kažergą pasiskolino...

Mokytojas vėl pasibeldė į duris. Baritonas pasiteiravo:

— Ko reikia?

— Aš į savo butą...

— Eik po vėlinių, — pareiškė baritonas visai bosu.

— Čia mano butas.

— Gyvenu aš, vadinasi — mano.

— Bet juk aš turiu orderį...

Šis posakis baritonui pasirodė matyt, toks naivus, kad už durų sugraudė kvatojimas.

Buvo aišku — duris atidaryti nepavyko.

Mokytojas laikinai pasitraukė. Jis skubiai parašė raštą miesto vykdomajam komitetui, pranešdamas, kad sprendimo dėl buto paskyrimo negalima įvykdyti: kažkokia pilietė Skupienė su šeima naktį okupavo butą ir, užsibarikadavusi jame, pasiruošė ilgalaikę gynybą.

Prie Skupienę tučiuojau buvo imtasi energingų ir veiksmingų priemonių. Medžiaga apie jos agresyvių veiksmų perduta liaudies teisui. Teismas be vilkinimo išnagrinėjo bylą ir priteisė — išskolinti Skupienę. Byla atsidūrė Augščiausiam teisme, bet sprendimas ir ten buvo tas pats — išskolinti.

Beliko viena — atstatyti pažeistą teisėtumą ir atiduoti butą jo tikrajam šeimininkui.

Čia reikalas ir įstrigo.

Pasirodo, Skupienė tuo metu irgi nesnaudė. Ji kantriai ir nepastėbimai klibino, judino butų paskirstymo mechanizmo ratelius.

(Bus daugiau)

KELIONĖ I PACIFIKO KRAŠTUS (14)

Pas Geelongo lietuvius

JUOZAS J. BACHUNAS, SODUS, MICHIGAN

Gruodžio 26 dieną iš Melbourne išvykome į Geelongą. Kelionė apie 40 mylių. Automobilis mus vežė p. Drauginis.

Geelongas yra Australijos uostas Viktorijos valstybėje, į pietvakarius nuo Melbourne. Turi apie 70,000 gyventojų. Geelongas yra jauniausias Australijos didmiestis ir uostas, pradėtas įrengti nuo 1947 m. Iš čia išvežama daugiausia vilna ir kviečiai. Šiame mieste iš pramonės vyrauja laivų statyba, automobiliių, traktorių ir žemės ūkio mašinų pramonė. Dageilis lietuvių dirba Fordo ir International Harvester fabrikuose.

Pirmieji lietuviai Geelonge apsigyveno 1948 m. Netrukus čia buvo įsisteigęs Australijos Liet. Drjos skyrius, kuris po trumpo laiko persiorganizavo į Australijos Liet. B-nės Geelongo apylinkę. Lietuviams veikti ir savybėje laikytis sąlygos gana geros, nes apie 75 nuosimčius visų lietuvių yra apsigyvenę vienoje miesto dalyje. Tad čia organizacinė bei kultūrinė veikla gyva. Čia yra skautai, ateitininkai, Liet. Atgimimo Sąjūdžio skyrius, Parapijos Taryba, Liet. Kultūros Fondo skyrius, savaitgalio mokykla ir biblioteka, tautinių šokių grupė bei vaidintojų ratelis, sporto klubas Neris ir LKF Liet. spaudos kioskas. Čia lietuviai patys pirmieji Australijoje įsigijo savo namus. Visa tai darė ir daro, palyginti, gana nedidelis čia apsigyvenusių lietuvių būrelis — apie 450 žmonių.

x x x

Kelionėje į Geelongą mudu lydėjo J. Mellūnas ir A. Krausas. Apžiūrėjo Geelongo paplūdimį, nuvykome į Liet. Namus, kur mus pasitiko lietuviškų organizacijų valdybų nariai ir išsiriakavo lietuvių savaitgalio mokyklos mokiniukai. Mano žmonai mažytė graži lietuviškaitė įteikė gėlių. A. Krau-

sas mus pristatė ir artčiam supažindino su geelongiečiais. Mus, kaip svečius iš tolimo krašto, pasveikino Geelongo Apylinkės pirmininkas p. Šileris.

Savaitgalio mokyklos mokiniai pasoko tris tautinius šokus. Po šios programos plačiau kalbėjau apie Amerikos lietuvių visuomeninę ir kultūrinę veiklą ir atsakinėjau į paklausimus.

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Centro Valdyba (pirmininkas inž. E. Bartkus, sūnus Dr. Juozas Bartkus) paaukavo 50 svarų (112.50 dol.) Geelongo lietuvių namui. Po to, lydimi lietuviškų organizacijų atstovų, aplankėme buvusį gydytoją, o dabar biznierių Dr. Skapinską. Jis turi didelę krautuvę, kur šiandien po vienu stogu veikia jau penki skyriai. Krautuvė yra perdalinta ir kiekviename skyriuje pardavinėjami atskiri dalykai, pavyzdžiui — viename tik valgomieji gaminiai, kitame dažai ir geležys, trečiame daržovės bei vaisiai ir t. t. Paklausiau daktaro, ar jis visam laikui mano verstis šiuo amatu. Atsakė, kad kai tik biznį išplės, tai kiekvieną krautuvę parduos atskirai, nors jos visos dabar dar sujungtos per bendrą įeinamąsias duris. Daktaras visa tai įrengė per ketverius metus. Namas pastatytas naujame priemiestyje, gatvių kampe. Čia jis turi ir gyvenamąjį butą, pūikiai moderniškai įrengtą, su TV ir t. t.

Iš to vizito įsitikinau, kad Australijos imigracinė politika ne visur yra pakankamai išmintinga, kas liečia iš kitų kraštų atvykusius imigrantus gydytojus. Pagal Australijos įstatymus, nepripažįstama praktikos teisių kitur baigusius gydytojo mokslą. Toks turi stoti į Australijos universitetus iš naujo ir mažiausia per 3m. išeiti

A. Kadžiulis

Iš "Tiesos", 1958.I.7.

MŪSŲ PASTOGĖ

SYDNEJUS

ALB SYDNEJAUS APYLINKĖS METINIS SUSIRINKIMAS

Š.m. balandžio mėn. 27 d. šauktas metinis narių susirinkimas dėl paduotos skelbime klaidingos datos, neįvyko. Valdyba labai apgailestauja dėl įvykusios klaidos.

Š.m. gegužės mėn. 25 d. sekmadienį, 4 val. po pietų LIETUVIŲ NAMUOSE, 20 Botany Rd., Redfern, pakartotinai šaukiamas ALB Sydnejaus Apylinkės narių

METINIS SUSIRINKIMAS.

Darbotvarkė:

1. Susirinkimo atidarymas, 2. Prezidiumo rinkimai, 3. Apylinkės Valdybos pirmininko pranešimas, 4. Kontrolės Komisijos pranešimas, 5. Garbės Teismo pranešimas, 6. Diskusijos dėl pranešimų ir veiklos tvirtinimas, 7. Balsams skaičiuoti komisijos rinkimai, 8. Apylinkės Valdybos rinkimai, 9. Kontrolės Komisijos rinkimai, 10. Garbės Teismo rinkimai, 11. Einamieji reikalai ir sumanymai ir 12. Susirinkimo uždarymas.

Visi apylinkės lietuviai prašomi atlikti savo pareigą bendruomenei ir skaitlingai dalyvauti susirinkime, kuris pirmą kartą įvyks Lietuvių Namuose.

Po susirinkimo veiks bufetas, kur draugiškoje nuotakoje bus galima praleisti laiką.

ALB Sydnejaus Apylinkės V-ba

NAUJA A.L.K. KULTūros D-JOS VALDYBA

Š.m. gegužio mėn. 3 d. visuotiniame narių susirinkime buvo išrinkta nauja A.L.K. Kultūros D-Jos Valdyba, kuri įeina: A. Mauragis, A. Ničajus, Pūkas, M. Jūraitienė ir V. Miniotas.

Po susirinkimo buvo išklausa įdomi Dr. Ivinskio paskaita. Po paskaitos draugiškoje nuotakoje pasikalbėta prie aluio ir sumuštinų.

BANKSTOWNO LIETUVIŲ NAMAI

Džiaugiamės galėdami paskelbti pilną sąrašą rėmėjų, sutikusių paaukoti po vieną salę langą. Štai šie mūsų lietuviškų namų mecenatai — rėmėjai:

1. Skautų "Aušros" Tuntas, 2. A.L. Katalikų Kultūros D-Ja, 3. Bankstowno Lietuvių Apylinkės Valdyba, 4. Sydnejaus Moterų Socialinės Globos D-Ja, 5. A.L. Inžinierių D-Ja, 6. Amerikos L.T. S-ga, 7. p.p. Vaclovas ir Vytenis Šliogeriai, 8 p.p. A.K.L. K. Anka, 9. p. Jonas Šimboras, 10. p. Jonas Kelertas ir 11. p. Juozas Dočkus.

Langai yra žviesos simboliai, kurie ilgiam laikams liudys apie Jūsų tautinį solidarumą jausmą. Mes drauge su visa lietuviška visuomene reiškiamo gilią padėką. Langų krikštynas atliksime vėliau, kai bus įrengta salė.

x x x

Durų mecenatas paskelbsime taip pat vėliau, nes jų mums dar trūksta iki pilno sąrašo. Suveriamųjų durų kaina apie £ 25. o paprastų — apie £ 12. Prašome mielų tautiečių ir organizacijų paremti mūsų darbą savo aukomis.

B.L.N. Valdyba

MOTINOS DIENA BRISBANĖJE

Š.m. gegužės mėn. 4 d. Brisbanės Apylinkės Valdyba suruošė Motinos Dienos minėjimą St. Marie's parapijos salėje, Sth. Brisbanėje, kuria mes naudojames lygiai prieš 7-tą metų.

Minėjimą atidarė ir jam vadovavo Apyl. Valdybos p-kas Stankūnas.

Po "Marija, Marija" giesmės mūsų mažosios mergytės, p. Stankūnui asistuojant, sudėjo gėlių

KUNIGO PETRO BUTKAUS 20 M. KUNIGYSTĖS SUKAKTIS

Š.m. gegužės mėn. 4 d. A.L.K. Kultūros D-Ja sušaukė platų parapijiečių pasitarimą, kad tinkamai paminėti Sydnejaus lietuvių kapeliono reikšmingą kunigystės sukaktį. Šiame posėdyje buvo sudarytas komitetas, kuris padarė šiuos nutarimus:

1. Minėjimą daryti š.m. birželio mėn. 29 d., sekmadienį, kuris sutampa su kun. Petro Butkaus vardadieniu, 2. Kiekvienas parapijietis, noris dalyvauti minėjime ir vaišėse, užsirašo pas komiteto narius ir sumoka po £ 1 iki š.m. birželio mėn. 15 d., 3. Minėjime galės dalyvauti tik tiek žmonių, kiek bus iš anksto užsirašiusių, nes tik tokiam skaičiui

bus paruošta vietos ir valgyti.

Užsirašoma pas sekančius komiteto narius: 1. p. M. Jūraitienė, 75a Enmore Rd., Enmore, 2. p. A. Ničajus, 98 Hereford St., Forest Lodge, 3. p. B. Genj, 81 Horton St., Yagoona, 4. p. Dryžienė, 139 Chapel Rd., Bankstown, 5. p. E. Veteikienė, 24 Lovoni St., Cabramatta, 6. p. O. Osiniene, 24 Pitt St., Parramatta, 7. p. V. Miniota, 18 Russell St., Homebush, 8. p. A. Mauragis, 18 Crinan St., Hurlstone Park ir 9. Parapijos kioške pas p. Stašį kiekvieną sekmadienį.

Užsirašyti galima asmeniškai arba laišku.

Organizacinis Komitetas

puokštę ant tautinės vėliavos, dengusios vienišą stalėlį. Tai Sibiro ir Tėvynės kankinei motinai pagarbos ir meilės ženklas, o salėje esančiųjų mamųčių krūtines papuošė asmeniškai gėlių puokštelėmis.

A. Vilkinas skaitė paskaitą, jautrią ir mielą, persunktą pagarbos ir meilės dvasia mielai motinai pagerbti.

Poezijos patiekė trys mažieji deklamatoriai: Zukelis, Lukutė ir Kviecinskaitė, o taip pat ir suaugusiųjų moterų atstovė p-nia Kačinskienė, kuri deklamavo kraujuojančią širdimi, vakarykščiai gavusi žinią apie mielosios motinos mirtį ten, anoje smurto ir neteisės šalyje.

M. Vilkinaitė ir N. Mališauskaitė nukėlė mus į žavingąjį muzikos meno pasaulį, atkildamos kelis piano kūrinius, o jaunutė V. Stankūnaitė praskaidrino nuotaiką dviem baletu šokiais, išpildytais jos mokytojai — australieji akomponuojant.

Stankūno paruoštas moterų ir mergaičių dainos mylėtojų būrelis, tautiniais apdarais pasipuošęs, kėlė aukštyn klausytojų širdis išpildant tris daineles motinos garbei ir šlovei.

Visiems programos vykdytojams gausiai plojome.

Minėjime dalyvavęs salės šeimininkas — baltagalvis senelis kunigas, išreiškė savo džiaugsmą, galįs po 7-rių metų pertraukos vėl matyti atpažįstamus lietuvių veidus, sugrįžusius po jo stogu.

Minėjimą užbaigė galingai nuaidėjusiu Lietuvos Himnu, pašnekesius tęsėme prie kavutės — pyragaičių stalo, kol apie 7 val. neroriai ėmėme skirstytis.

Prie stalo buvome nudžiuginę išgirdę, kad sekantį sekmadienį šioje pat vietoje pradės veikti Apylinkės V-bos atgaivinta vargo mokyklėlė.

Žinant, kad minėjimo programą išpildė mėgėjai, gyvendami išsiskleidę didžiulose Brisbanės plotuose, suprasi, mielas lietuvininke, kad visa tai padaryta dėka tvirtai vadovaujančiai apyl. v-bos rankai, o ypatingai tos Vald. p-kos Stankūno, to tvirtu patrijoto, pastangoms lietuvių išlaikyti.

Mes — elliniai neturime, nė ką pridėti, anei atimti, o tik džiaugiamės ir dėkojame.

Dėkui ir Valio!

Corindas Povels

MOTINOS DIENOS MINĖJIMAS ADELAIDEJE

Kaip ir kiekvienais metais, taip ir šiemet Motinos Diena Adelaidės lietuvių visuomenėje buvo švenčiama iškilmingai. Š.m. gegužės 4 d. šv. Juozapo bažnyčioje lietuvių pamaldų metu labai prasmingą ir gražų pamokslą Motinos Dienos proga pasakė kapelionas kun. J. Kungys.

Po pamaldų Lietuvių nuosavų namų salėje susirinko keletas šimtų suaugusių ir vaikų Motinos

Dienos minėjimui, kurį suorganizavo Moterų Sekcija. Minėjimą atidarė p. E. Reisonienė, sveikindama atsilankiusias motinas. Lietuvių savaitgalio mokyklos mokiniai puikiai išpildė gražiai mokytojų paruoštą programą dainuodami, pasakdami tautinius šokus ir deklamuodami dienai pritaikintus eilėraščius. Daugelis mergaičių dėvėjo tautinius rūbus. Programos pabaigoje motinas vaikučiai apdovanojo gėlėmis.

Po programos prie paruoštų stalų su užkandžiais, pyragaičiais, vaisiais ir arbata visi dalyviai pasivažiavo, o jaunimas ir pašokti galėjo.

Ta proga su džiaugsmu tenka sveikinti savų namų įsigijimą, kuriuose galima taip netrukdomai ir laisvai ruošti šventes, minėjimus ir kitus parengimus. Moterų Sekcijos pastangomis jau įsigyta daug inventorius: staltesių, indų, radiograma ir kt. Visi dėkingi Moterų Sekcijai už jos darbą ir pasiaukojimą.

J.M.

NEWCASTELIS

NAUJA APYLINKĖS VALDYBA

ALB Newcastle Apylinkės metinis visuotinis narių susirinkimas įvyko 13.4.1958 m. Broadmedow parapijos salėje. Dienotvarkę paskelbė N-lio apyl. sekretorius p. Viskauskas, nes apylinkės pirmininkas J. Dirginčius buvo išvykęs atostogų.

Dienotvarkė: 1. susirinkimo atidarymas, 2. prezidiumo rinkimas, 3. valdybos ir revizijos komisijos pranešimai, 4. naujos valdybos rinkimai, 5. metraščiai paruoštos medžiagos skaitymas, 6. atstovų prie gerųjų kaimynų ir prie United Council of Migrants skyrimo reikalai, 7. klausimai bei sumanymai ir susirinkimo uždarymas.

Susirinkimo pirmininku buvo

VISI SYDNEJISKIAI VYKSTA Į

KERMOSIŲ

18 gegužės Bankstown'o Lietuvių Namuose East Terrace, Bankstown.

Pradžia 12 val.

Rengėjai

TESĖKIME ISIPAREIGOJIMUS

MELBOURNO LIET. NAMAMS

Pagaliau turime Melbourne Lietuvių Namus. Už juos tačiau dar turime baigti mokėti, kad pasidarytumė tikri jų šeimininkai. Jei per 3 mėnesius išmokėsime, nemokame jokių procentų. Pasizadėta namų reikalui paskolą mokame visą sumą ar dalimis kiekviename COMMONWEALTH SAVINGS BANK OF AUSTRALIA skyriuje sąskaiton "S 2854 — The Lithuanian Club in Melbourne".

taip pat COMMERCIAL BANK OF AUSTRALIA skyriuose sąskaiton "The Lithuanian Club in Melbourne".

Blankuose įrašai turi būti aiškūs, ypač įmokančiojo pavardė. Nariai, kurie dar nėra pasirašę paskolos pasižadėjimų Melbourne Lietuvių Namų reikalui, kviečiami tai padaryti. Formos lapeliai gaunami pas kiekvieną Tarybos narį.

Melbourne Lietuvių Klubo Taryba

Neskubėkime Pasmerkkti

"Tėviškos Aidų" 16 nr. kun. P. Vaseris, straipsnyje "Netoli nuvažiuosime" grubiai, neuztarnautai ir neteisingai užpuola p. A. Krausą.

Pagrindą puolimui davė p. Krauso dalyvavimas balsams skaičiuoti komisijoj metiniame ALB Melbourne Apylinkės narių susirinkime. Dalyvavau ir aš tame susirinkime ir buvau liudininkas to "kriminalo".

Išrinkus dienos pirmininką, vienas susirinkimo dalyvis pareiškė pastebėjęs balsuojant jaunuolį ar jaunuolius, neturinčius 18 metų ir prašė perbalsuoti. Tuo laiku susirinkimą dar vedė p. Grigaitis (ne p. Mikaila, kaip kad klaidinančiai kun. Vaseris rašo, nors turėjo gerai matyti pirmoje eilėje sėdėdamas). P. Grigaitis, ar tai abejodamas iškelto klausimo tikrumu, ar nenorėdamas gaisinti laiko perbalsavimui, paklausė p. A. Krausą, ar p. Krausas nepastebėjęs balsuojant nepilnamečių. P. Krausas atsakė, kad nepastebėjęs (netiesą rašo kun. Pr. Vaseris teigdamas, būk tai p. Krausas užtikrinęs, kad salėje nesą nepilnamečių). Kiti trys mandatų komisijos nariai, drauge su p. Krausu skaičiavę balsus, skirtingos nuomonės nepareiškė.

P. Grigaitis pranešė, kad nematęs reikalo perbalsuoti ir pakvietęs susirinkimui pirmininkauti išrinktą p. Mikailą užimti pirmininko kėdę.

Man nesuprantama, kad šitas, mano nuomone, nereikšmingas įvykis galėtų pateisinti kun. Vaserio ataką nukreiptą išimtinai prieš A. Krauso asmenį. Jis kaltinamas savo elgesiu mokąs jaunimą meluoti ir neraudonuoti, demoralizuojąs jį ir naudojįs jį savo naudai. Kaltinimus kun. Pr. Vaseris baigia patarimu p. Krausui "stipriai reviduoti savo veikimo metodus".

Pažįstu p. Krausą jau ne nuo šiandien, esu jo kaimynas. Abu mano vaikai lankė ir baigė p. A. Krauso namuose esančią ir jo paties vadovaujamą lituanistinę savaitgalio mokyklą. Buvau tėvų komiteto nariu ir pirmininku ir turėjau progos iš arti stebėti ten vykstantį mokymą ir auklėjimo darbą. Jau eilę metų kaip mano vaikai yra skautų organizacijoj. Suprantama, kaip tėvas stebiu kaip jaunimas ten auklėjamas ir kas jam vadovauja. Galiu viešai pareikšti, kad mes tėvai neturėjom ir neturim pagrindo skųstis dėl p. Krauso veiklos. Priešingai, mes esame dėkingi p. Krausui už jo nepailstamą rūpestį švietimu, jaunimo mokymu ir skautų organizacijos išlaikymu. Niekad jis nemokė jaunimo eiti blogais ke-

lais ir savo darbais niekad jo nedemoralizavo. Mažai mes turime žmonių kaip p. Krausas, dirbančių su tokiu atsidavimu ir ryžtu kultūrinio darbo bare. Apie p. A. Krausą kaip kultūrininką, pedagogą ir skautų veikėją žino ne tik melbourniškiai, gerai jį ir jo darbų žino ir kitų vietų lietuviai, kurie seka mūsų kultūrinį gyvenimą.

Todėl tenka labai stebėtis ir apgailestauti, kad kun. Pr. Vaseris ėmėsi plunksnos taip negailestingai apjuodinti p. A. Krausą jaunimo ir jų tėvų akyse. Ar kun. Pr. Vaseris prieš sėsdamas rašyti nepagalvojo, kokią moralinę skriaudą jis daro asmeniui ir jo šeimai? Ar kaltintojo vartojami metodai yra jau taip kilūs ir be priekaišto? Dėlto turiu stiprių abejonių. Leisiu sau papasakoti vieną atsitikimą.

Neseniai, gal prieš porą savaičių, buvau vienoj mažoj draugijoje, kur išėjo kalba apie ankščiau minimą Melbourne Apylinkės lietuvių susirinkimą. Mano pažįstamas papasakojo tokį įvykį (jį kun. Vaseriui būtų idomu, galėsiu ir pavardę pasakyti, nes tą pasakojimą be manęs girdėjo ir daugiau žmonių): keletą dienų prieš bendruomenės susirinkimą pas mano pažįstamą atvažiavęs kun. Pr. Vaseris ir raginęs dalyvauti susirinkime, siūlęs paimti ir lapelį, kuriame buvę surašytos pavardės už ką balsuoti. Mano pažįstamam apgailestavus, kad negalėjęs, nes tą sekmadienį dirbęs, kun. Pr. Vaseris pasakė: "Na, gerai, tai tegul Antanas (pažįstamo sūnus) ateina pas balsuoti". "Kad Antanas nepilnametis, dar tik 16 metų suėjo" — užsiminė mano pažįstamas, Antano tėvas. "Tai visai nesvarbu, Antanas stambus vyras, atrodo visai užaugęs ir niekas to nepastebės" — užtikrinęs kun. Pr. Vaseris. Savo straipsnyje kun. Pr. Vaseris rašė: "Čia viskas galima. Meluok ir nerausk". Ar kun. Pr. Vaseris, ragindamas nepilnametį Antaną balsuoti rauda ar bala?!

Atpasakojau ką girdėjau, išvadas tegul kiekvienas pasidaro pats, pasiskaitęs kun. Pr. Vaserio straipsnį "T.A." Nr. 16".

Taip, kunige Vaseri, kai kam tikrai reikėtų stipriai reviduoti veikimo metodus.

J. Adomavičius

* Paliktas lietaipaltis po Skautų Kaukių vakaro. Kreiptis 75a John St., Cabramatta, 1 aukštas, 7 kambarys. Tel. UB 3680.

Ponią O. SIDZIKASKAITĘ — ŠALKAUSKIENĘ ir dail. H. ŠALKAUSKĄ,

mylimam vyrui ir tėvui ats. mjr. HENRIKUI ŠALKAUSKUI Sibiro tremty mirus, nuoširdžiai užjaučiame

Z. ir S. Kovalskiiai

GREIČIAUSIAS, PIGIAUSIAS IR TIKRIAUSIAS KELIAS JOSŲ SIUNTINIAMS YRA PER

DUVET TRADING CO.

(LIETUVIŲ PREKYBOS BENDROVĖ)

75A JOHN STREET, CABRAMATTA, N.S.W.

TELEF.: UB 3680

Darbo valandos: 1 p.p. — 6 val. vak: šeštad. 9 ryto — 12 vak. Po darbo val. kreipkitės: 24 Lovoni St., Cabramatta, N.S.W.

SIUNCIAME JOSŲ PACIŲ SUPIRKTUS SIUNTINIUS PER ŠVEDIJĄ,

O TAIP PAT JOSŲ UŽSAKYTUS SIUNTINIUS

3 MĖN. ISSIMOKEJIMUI PER

LONDONO TAZAB'O LIETUVIŲ SKYRIŲ.

Turime visų galimų pasiūti medžiagų pavyzdžių jūsų pasirinkimui. SKAMBINKITE TELEFONU (UB 3680) arba parašykite ir mūsų atstovas atvyks į Jūsų namus ir paims Jūsų siuntinį ar jo užsakymą.

Neužmirškite, kad mes turime didelį pasirinkimą lietuviškų knygų bei atviručių, gramafono plokštelių, puikių rankų darbo vycių (įvairaus dydžio) pigiomis kainomis.

REIKALAUKITE MŪSŲ KAINORAŠČIŲ IR PAVYZDŽIŲ!

Printed by Mintis Pty. Ltd., Fredbert St., Leichhardt, Sydney, (Tel. WB 1758), for the publisher Vytautas Simninkis, as President of the Australian — Lithuanian Community — 779 Elizabeth St., Zetland, Sydney, N.S.W. (Tel. MX 2120).